

Utorak, 22. novembar 2005.

Svedok Imre Agotić

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.21 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Generale, ja bih vas opet podsetio na zakletvu koju ste dali na početku svog svedočenja. Ona i dalje važi. Gospodine Boroviću, imate reč.

ADVOKAT BOROVIĆ: Dobar dan, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT BOROVIĆ

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja sam Borivoje Borović, branilac gospodina Radića. Prvo pitanje. Dok ste bili u Jugoslovenskoj narodnoj armiji da li ste tada bili za koncept nezavisne države Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Dok sam bio u Jugoslovenskoj narodnoj armiji bio sam za Jugoslavija. Za nezavisnu državu Hrvatsku nisam nikad bio, niti sada, nego za Republiku Hrvatsku, ovakvu kako je sada ustrojena.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U trenutku kada ste doneli odluku da budete za ovakvu državu, Hrvatska je bila deo zajedničke Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bila je dio, ali je bila već vrlo blizu drugačijeg koncepta uređenja SFRJ.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kada ste prešli na hrvatsku stranu iz Jugoslovenske narodne armije da li se tada već formirala ideja o nezavisnosti te hrvatske republike?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislite kod mene? Da ja sam pristao na taj koncept i želio sam pomoći u ostvarenju te ideje, jer je ona u političkim strukturama koje su bile izabrane u Hrvatskoj, bila već dobrim delom koncipirana i sazrela.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kada se prvi put stvorila nezavisna država Hrvatska? Da li vam je poznato kao svedoku?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da li mislite na uvjetno rečeno NDH-a, kakva je bila u Drugom svjetskom ratu stvorena?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako vi kažete da je to prvi put, mislim?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako se zvala prvi puta. To je bilo 10. četvrtog 1941. godine, država na koju se u Hrvatskoj niko ne poziva i niko ne smatra da su pozitivni temelji sadašnje Republike Hrvatske.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da bismo malo bliže upoznali Pretresno veće, za vreme Drugog svetskog rata, dakle to je bila formirana Nezavisna Država Hrvatska, NDH, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nezavisna država Hrvatska koja je bila formirana 1941. godine je donešena na tenkovima fašističke Njemačke i Italije.

TUŽILAC AGHA: Časni Sude, ja bih uložio prigovor na način ispitivanja uvaženog kolege, jer iako je juče bilo puno pitanja sa političkom pozadinom, sada se zapravo radi o pitanjima koja imaju istorijsku pozadinu. Budući da je svedok vojno lice, bojim se da on nije u stanju adekvatno da odgovori na ta pitanja i odgovore na njih bi trebali da prepustimo istoričarima.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, jedno malo drugačije pitanje. Recite koliko je ova istorija od ranijih godina relevantna za događaje iz 1991. godine?

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, pošto nemam veliki broj pitanja na tu temu... Ali u direktnoj vezanosti. Upravo ova problematika sa novoformiranom Nezavisnom Državom Hrvatskom i onome šta se dešavalo srpskom narodu, u svesti je ljudi koji su preduzimali određene akcije da bi se zaštitili od pojava koje su bile identične pojavama iz 1941. godine... Da ne bih baš sve objasnio svedoku unapred, to je suštinska stvar.

SUDIJA PARKER: Možete da nastavite tu liniju ispitivanja, ali uz ogradu da se tu relevantnost prilično rasteže. Molim vas nemojte previše vremena na to da gubite. Takođe obratite pažnju na ono šta je gospodin Agha s pravom istakao. Pretresno veće će čuti svedočenje generala s tim u vezi, ali bez nekog očekivanja da bi on mogao da bude ekspert, istoričar, što znači da će on dati sve od sebe da što bolje odgovori, a ako nešto ne zna, on će to sigurno da nam kaže.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste kao vojnik čuli da je za vreme Drugog svetskog rata na prostoru Hrvatske bio najveći koncentracioni logor na Balkanu koji se zvao "Jasenovac"?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, čuo sam. Znam da je postojao "Jasenovac". Da li je on bio najveći na Balkanu, to ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste čuli, da li imate saznanja da je tamo ubijeno od 700.000 do milion i 200.000 Srba po različitim procenama nakon rata?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam čuo razne cifre, ali ste vi pošli od najniže cifre koja je povjesno oborena i radi se o daleko manjem broju stradalih prema onom kako su povjesničari ustanovili, pa i nezavisni povjesničari.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li su tvorci te države bili ljudi koji su... čije su se vojne formacije zvale "ustaške vojne formacije"?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jednim djelom su bili tvorci te države oni čije su se formacije zvale ustaške, a drugim djelom su bili tvorci oni čije su se formacije zvale SS jedinice i ne znam kako su se talijanske fašističke snage zvale na prostoru Hrvatske i bivše Jugoslavije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da su bili saveznici ustaše, SS divizije i Hitlerovi vojnici u Drugom svetskom ratu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da kažete kako je izgledala zastava? Da li je vama poznato kao vojniku zastava te države od 1941. godine do 1945. godine? Koji su bili simboli na toj zastavi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, to je bila zastava: crven, bijeli, plavi, tradicionalna hrvatska zastava sa grbom kako se popularno zove šahovnica, ali drugačijeg izgleda nego što je zastava suvremene Republike Hrvatske.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A suvremena Republika Hrvatska je li isto ima šahovnicu kao zastavu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jednim djelom na zastavi je šahovnica, ali drugačije stilizirana i u redosljedu boja nego što je to bilo u NDH-a i u povjesnim grbovima koji su iznad te takozvane šahovnice?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A vojne oznake na uniformama ustaških formacija i formacija Zbora narodne garde da li su ličile? Da li su istovetne ili nisu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam kakve su bile u ustaškim formacijama.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. I poslednje pitanje na ovu temu, poštovaću sugestiju predsednika Pretresnog veća, da li znate ko je bio Andrija Artuković?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da. Znam. To je čovjek koji je bio jedan od ministara u Vladi NDH-a. Poslje rata izbjegao sa ovih prostora. Suđen kao ratni zločinac u Zagrebu u Sudu na dugogodišnju zatvorsku kaznu ili smrtnu kaznu. Ne mogu garantirati sigurno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li je odgovarao za ratne zločine izvršene prema srpskom narodu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On je odgovarao za ratne zločine izvršene u toku NDH-a pod njegovim rukovodstvom ili vođstvom, a protiv svih nacionalnosti, jer je veliki broj i Hrvata i u svim koncentracionim logorima na prostoru bivše Jugoslavije, konkretno i Hrvatske stradalo, a ne samo Srba, iako najveći broj Srba.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li se onda možemo složiti ako sa pozicija Odbrane istaknem da upravo tada srpski narod, bojeći se da se ne ponovi Jasenovac 1941. godine, je imao razlog da se bori protiv nezavisne Hrvatske države i da u

određenom trenutku bude i zaštićen od JNA kada su njegova prava bila potpuno ugrožena? Ili imate neki svoj komentar na ovu tezu Odbrane?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To pitanje je bilo vrlo aktuelno od 1989. godine ili najave višestranačja na prostoru bivše Jugoslavije i ja sam sa niz argumenata nastojao uvjeriti svoje kolege koji su tako razmišljali i bojali se toga da ne dođe do restauracije nekakvog sustava gdje bi neki od naroda bili ugroženi. Nadam se da sam veliki dio ljudi uspio spasiti koji se nisu opredjelili za to da će nova Hrvatska vlast, pa kakva god bila, da će to biti vlast protiv jednog od naroda na prostoru Hrvatske, u ovom slučaju srpskog naroda.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Vaše zaduženje kao načelnika bezbednosti Petog korpusa, ako se ne varam, je bilo, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Vazduhoplovnog korpusa.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da. Da li je jedno od vaših zaduženja bilo zaštita od terorističkih akcija?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato s obzirom na funkciju koju ste imali, kada su formirane antiterorističke diverzantske jedinice u Vojsci Jugoslavije? Koje godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ima 10, 15 godina, možda i 20... Ja ne znam. U zrakoplovstvu ih nije bilo, tako da ja nisam bio nadležan, ali znam da je... to se razmišljalo tome nakon otmica aviona koji su bili u svjetskim razmjerama. Drugo, nakon upada 1972. godine grupe ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Oprostite, 1974. godine. Raduša, mislite na Radušu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da. Ja koliko se sjećam 1972. godine, ali dobro ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: 1974. godina ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ako vi kažete neka tako bude. Prema tome, tu je negdje u tom vremenu počelo sa razmišljanjem, da li i formiranjem, nisam potpuno siguran.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Izvinjavam se što sam malo upadao u reč, a moje pitane je, ustvari, bilo sledeće. Da li je 1974. godine u mestu koje se zove Raduša bio upad ustaško-diverzantske jedinice u Hrvatsku? Da li vam je poznato?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, takvo mjesto ne postoji.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Raduša?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li biste bili ljubazni da nam kažete koje je onda to mesto gde su prvi put upale ustaške jedinice?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To nisu bile jedinice. To je bila takozvana Diverzantsko-teroristička grupa koja je ušla na prostor SFRJ kod Maribora, gore kod Radgone, prešla odgovarajućim putem dole u rejon Bugojna na planinu Raduša. A nema nikakvo mjesto Raduša.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. A da li se slažete da je to bila ustaško-diverzantska grupa i da je upad te grupe bio povod da Jugoslovenska narodna armija formira upravo ove antiterorističke i diverzantske jedinice?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To nije bila prva grupa koja je ušla na prostor Jugoslavije ili ubačena. Bilo ih je više u povjesti od 1945. godine, pa do ovamo. To je moguće jedan od razloga, da li glavni, ja ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Da li ste čuli za osobu koja se zove Miro Barešić? Nije ušlo u transkript.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Čuo sam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste rekli Pretresnom veću ko je ta osoba?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je jedan od pripadnika emigrantske organizacije koja je bila na zapadu, u inozemstvu. Kretao se u većem broju zemalja na zapadu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Inače, 1991. godine poginuo u Lici u do sada nedovoljno razjašnjenim okolnostima.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A on je bio, kažete, član emigracije. Čije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On je bio član hrvatske emigrantske organizacije. Ne znam kako se zvala organizacija.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pošto imate informaciju da je poginuo 1992. godine, moje pitanje glasi. Da li je poginuo kao pripadnik hrvatske paravojne formacije na tom prostoru? Ili je bio pripadnik neke druge formacije na prostoru Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On je poginuo 1991. godine, znači negdje u ljeto, na prostoru Ravnih Kotara kao pripadnik rezervnog sastava Ministarstva unutarnjih poslova, koliko ja znam. Nije bio pod mojim zapovjedanjem.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pripadnici rezervnog sastava Ministarstva unutrašnjih poslova zar nisu po vašem odgovoru ovih dana bili i pripadnici Zbora narodne garde?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Veliki dio pripadnika Zbora narodne garde je pristupio istoj iz redova rezervnog sastava policije, Ministarstva unutarnjih poslova Hrvatske, ali ne svi. Manji dio bi mogli reći da su postali pripadnici Zbora narodne garde.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li se slažete sa mojom informacijom da je Miro Barišić bio hrvatski ustaša i da je ubio ambasadora Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Rolovića? Da li vam je poznat taj slučaj?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da li je on bio ustaša, jer ustaše su 1945. godine pobjeđene i kao takvih nije ih bilo, a da li se pozivao na ustaštvo kao takvo, to ne znam, jer on je mlađi, rođen poslje rata. A koliko znam iz informacija Službe, koje su tada kolale u okviru organa službi, da je on jedan od atentatora na ambasadora Rolovića.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li vam je poznata činjenica da je on proglašen pripadnikom međunarodne terorističke organizacije nakon toga i da je raspisana međunarodna poternica za njim zbog toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poslje svakog ubojstva se raspisuju potjernice, ali koliko ja znam, Miro Barešić je suđen, da li u Švedskoj ili... ne mogu garantirati u kojoj zemlji. Prema tome, on je odgovarao za taj svoj zločin.

TUŽILAC AGHA: Časni Sude, ja se opet izvinjavam što prekidam uvaženoga kolegu, ali pitam se koliko su ova pitanja relevantna za ovu optužnicu koja se bavi vrlo ograničenim opsegom zločina, odnosno ubistvom otprilike 200 ljudi iz bolnice.

SUDIJA PARKER: Gospodine Agha, kako smo i do sada u nekoliko navrata rekli da Tužilaštvo nesumnjivo ima jedan stav o tome šta je relevantno za ova krivična dela. Odbrana ipak ima drugačije mišljenje. Pretresno veće mora da dozvoli obema stranama u postupku razumno mogućnost da predoče svoje teze i svoje tvrdnje onako kako smatraju da treba. Ako nešto očigledno nije relevantno, mi ćemo svakako da intervenišemo. Ali za sada ova tema razgovra, barem utoliko koliko se bavi događajima iz 1991. godine, nije tema koju bi Pretresno veće isključilo kao nerelevantnu. Dakle, shvaticete da mi u potpunosti shvatamo da vi to ne smatrate relevantnim, ali pretpostavljam da su vaše zamisli i zamisli gospodina Borovića sasvim različite sa ovim u vezi. Dakle, gospodine Boroviću nastavite molim vas.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Gospodine Agotiću, vi ste izjavili juče na pitanja kolege Vasića da se u Hrvatskoj u periodu 1991. godine Jugoslovenska narodna armija okupatorskom snagom, je l' tako? Da ste ih tretirali kao okupatore?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li znate kada je napravljena i kada je Jugoslovenska narodna armija prvi put stupila na tlo Vukovara i kada je napravila tu svoju kasarnu Jugoslovenske narodne armije? Da li znate koje je to godine bilo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Kako onda možete objasniti činjenicu da sve te kasarne Jugoslovenske narodne armije i sva vojska koja se nalazi u tim kasarnama koje se nalaze na prostoru Hrvatske, mogu samo u određenom trenutku, po vama, odjedanput postati okupatorska Armija? Koji je to trenutak i ko je to proglasio u kom

trenutku Jugoslovensku narodnu armiju okupatorskom Armijom koja se 50 godina nalazi na tim prostorima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jugoslovensku narodnu armiju nije hrvatsko rukovodstvo proglasilo okupatorskom, nego se je ona stavila na jednu stranu u sukobu na prostoru bivše Jugoslavije. A stavila je se na jednu stranu vrlo davno ili mogli bi reći, prije nego što su izbili oružani sukobi i postavljane barikade na prostoru Hrvatske. Ja sam imao priliku, ako dozvolite, ako vas to interesira ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo izvolite.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ispričati da je načelnik Generalštaba u šestom mjesecu 1990. godine, nije prošlo ni 15 dana kako je nova hrvatska vlast stupila, izabrana na demokratskim izborima, to treba stalno imati u vidu, kako je stupila na vlast, kada je načelnik Generalštaba, general-pukovnik Adžić pred velikim brojem visokih časnika na aerodromu "Pleso", na pitanje jednog od prisutnih generala: "Kako ćemo mi družiti se sada surađivati sa novim hrvatskim vlastima, jer smo imali do sada jako dobre odnose sa strukturama vlasti i narodom na prostoru Hrvatske?", general Adžić je odgovorio: "Nema nikakve suradnje. Tuđmanu treba reći: Marš sa te stolice". To je bio program Jugoslovenske narodne armije u odnosu na hrvatsku vlast.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. Da li dozvoljavate komentar na stav da je Tuđman u to vreme zagovarao čist, vas pitam, čist nacionalistički program, program koji je praktično po ciljevima predstavljao program NDH-a, Nezavisne države Hrvatske iz 1941. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Vi imate pravo na takvo mišljenje, ali ja sam siguran da to nije tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Da se ne bavimo... ipak ćemo zaći u politiku. Poštujem stav Suda. Zaustaviću se tu. Ali vas moram pitati. Da li ste vi nekada bili komunisti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, od 1963. godine do konca 1990. godine.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A kada ste... Da li ste posle toga bili pripadnik HDZ-a?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nijedne stranke nisam bio pripadnik posle ukidanja Saveza komunista Jugoslavije. To je negdje 15. prvi, koliko se sjećam, 1991. godine, kada su se dužni bili svi oficiri bivše JNA opredjeliti da li su za SK - pokret za Jugoslaviju ili ne. Ja sam rekao da nisam za i nisam član nijedne stranke posle toga bio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ni danas?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ni danas.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li ste vi posredno ili neposredno učestvovali u borbama protiv bivših pripadnika Jugoslovenske narodne armije, odnosno protiv pripadnika Jugoslovenske narodne armije, ne bivših?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Posredno sam učestvovao, jer sam rukovodio strukturama koje su organizirale obranu i od Jugoslavenska narodna armija i od svakog onog ko je vršio napad na Hrvatsku.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste nam rekli na posredan način koliko ste puta komandovali napadom na kasarne Jugoslovenske narodne armije, operacijama napada na kasarne Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nijedanput nisam ja to komandovao, jer je to bio stav političkog rukovodstva Republike Hrvatske da se kasarne blokiraju, pa onda u drugoj fazi skladišta da se zauzimaju da se naoruža Hrvatska i da se zauzimaju vojarne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Juče ste nam pominjali slučaj Bjelovarske kasarne. Na direktno pitanje uvaženog kolege Vasića, rekli ste da ste čuli da je stradao komandant kasarne u Bjelovaru. Moje pitanje glasi: da li je on nakon zarobljavanja te kasarne likvidiran od strane pripadnika Zbora narodne garde? Da li je streljan? Konkretno pitam.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da li je streljan, ali znam da je vođena istraga posle zauzimanja vojarne u Bjelovaru i da su pojedinci odgovarali pred hrvatskim sudovima.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Da li je tačan podatak da je za vreme blokada i otimanja kasarni od Jugoslovenske narodne armije, pod vašim posrednim komandovanjem, ubijeno 36 vojnika Jugoslovenske narodne armije? Da li je to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam koliko je ubijeno, ali da je bilo žrtava na obe strane, relativno veliki broj, to je tačno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A koliko je bilo žrtava na drugoj strani?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Isto ja ne znam koliko je na hrvatskoj strani bilo, ali znam da je bilo puno, a osobito među civilnim djelom stanovništva u gradovima.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kao komandant Zbora narodne garde da li ste imali podatak koliko je stranih državljana bilo u redovima Zbora narodne garde?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nemam taj podatak, ali znam da je bio jedan dio stranih građana u redovima Hrvatske vojske, a i manji dio u Zbora garde. Ali u Hrvatskoj vojsci je bilo možda par stotina.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li znate iz kojih su zemalja dolazili ti plaćenici?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prije svega to nisu bili plaćenici, jer svi su bili plaćeni koji su bili pripadnici Hrvatske vojske. Svi smo primali plaće. Ali su oni za iste plaće dolazili, čak neki i bez toga iz Engleske, iz Nizozemske, iz Amerike, iz Argentine, iz Australije, iz velikog broja država je dolazilo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato je li takvih stranih državljana bilo u Zengama u Vukovaru 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li je bilo među braniteljima Vukovara, ali je veliki broj Hrvata koji su bili u Legiji stranaca (Legion etrangere) dolazio i branio je, pored ostalog, i Vukovar.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato kako su oni ulazili u Zbor narodne garde, pošto ste vi bili komandant, a pripadali su Legiji stranaca? Kakva je bila procedura, da li biste bili ljubazni da objasnite malo Pretresnom veću?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije bila naročito složena procedura za ući u Zbor narodne garde, jer je trebalo opredjeljenje da će se boriti za obranu Hrvatske i javljao se Ministarstva unutarnjih poslova, koje je imalo svoj personalni odsjek i sklapali su ugovore. Oni koji su pristupali Zbora narodne garde i za to primali redovitu mjesečnu plaću.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li znate u kom iznosu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam kao pukovnik bivše JNA, pošto mi je priznat čin, iako činove tada nismo imali, imao negdje, negdje oko... čini mi se, prva moja plaća 30.000, 32.000 dinara, tadašnjih jugoslavenskih.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kolike su plate imali ti iz Legije stranaca koji su dolazili u Zenge?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, iste su plate. Nije bilo razlike.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Dakle, tada na prostoru koji je pripadao prostoru gde su bila ova ratna dejstva, imali smo u Vukovaru pripadnike ZNG-e, je li tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U Vukovaru samom vrlo mali broj, ali je bilo i pripadnika ZNG-e.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li je bilo pripadnika MUP-a Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je bilo pripadnika HOS-a?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislim da u samom Vukovaru nije bilo, ali u obrani Vukovara posredno, na crtama je bilo djelom na početku pripadnika HOS-a.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kako su se zvali pripadnici paravojne formacije, o tome ste se juče izjašnjavali, kojima je rukovodio Merčep?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To su bili branitelji Vukovara organizirani od strane Sekretarijata za narodnu obranu općine Vukovar. Nikakvo posebno ime nisu imali, koliko ja znam. Možda ih je on zvao ili neko ih neko zove pod nenakvim imenom, ali oni nikakav službeni drugačiji naziv nisu imali, izuzev branitelji Vukovara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li su u Merčepovim jedinicama pretežno bili Hrvati, pretežno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pretežito, da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: A bilo je i svih nacionalnosti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kakav zaključak možemo izvesti ovde na Sudu ako imamo jednu skicu tog oružanog sukoba gde na jednoj strani postoje pripadnici MUP-a Hrvatske, zatim Zbora narodne garde, pripadnici HOS-a, dobrovoljaca Merčepovih, a na drugoj strani imate predstavnike samo srpskog naroda koji tada nisu bili vojno organizovani? Kakav onda imate komentar? Da li je njima trebao neko pomoći? Da li im je trebalo pomoći? Vrlo konkretno, da ne idemo okolo-naokolo, Jugoslovenska narodna armija da se izbore sa tom velikom vojnom silom koja obuhvata veliki broj vojnih formacija, kako vi danas saopštavate na Sudu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije trebala nikakva pomoć, jer ovi koji su bili organizirani za obranu Hrvatske, nisu bili organizirani radi toga da bi pojeli pripadnike srpskog naroda na prostoru Hrvatske ili da bi ih protjerali.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato da je predsednik Vlade u Vukovaru avgusta meseca 1991. godine? Osmog meseca 1991. godine.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koje Vlade?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hrvatske Vlade.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato, ali postoji mogućnost i mislim da je doktor Franjo Gregurić da je bio jedanput u Vukovaru dok se moglo ući.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li znate koji je bio povod da predsednik Vlade ode u jedan grad kao što je Vukovar, u tom trenutku?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Predsjednik Vlade brine o cijelom prostoru svoje zemlje u kojoj je premijer. Mogu reći da je premijer Gregurić bio predsjednik koalicione Vlade, sastavljene od svih stranaka u Saboru, pa pored ostalog, i od ministara Srba iz Hrvatske.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li znate da je u tom periodu Vukovar posetio i Franjo Tuđman?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislim da nije u periodu osmog mjeseca, a kasnije... ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Posetio je po mojim saznanjima u sedmom mesecu, ali u redu, vi ta saznanja nemate. Idemo dalje. Da li vam je poznata činjenica da su u Vukovaru od avgusta meseca, pa do kraja novembra meseca, znači u periodu od osmog, pa do kraja jedanaestog meseca važile su specijalne propusnice koje je izdao Merčep i kojima je bilo zabranjeno slobodno kretanje građanima po Vukovaru? Tačnije, propusnice bez kojih niko nije mogao da uđe, niti da izađe iz Vukovara. Da li je to vama poznato?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi bilo poznato da je on na taj način regulirao pitanje kretanja u Vukovar?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ako vam kažem da je direktor bolnice i zaposleni u bolnici potvrdili činjenica da su bile te propusnice, da li imate komentar ko je mogao odobriti u vreme kada kao vojna formacija postoji Zbor narodne garde, postoji MUP Hrvatske, ko je mogao Merčepu dati dozvolu da na takav način ograničava kretanje stanovnika Vukovara? Ko je taj koji je njemu mogao dati ovlašćenje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja mislim, ako je to tačno, da je to tako bilo, da je to i on sam mogao organizirati u okviru svoje nadležnosti, jer je bio dužan brinuti o sigurnosti i organizaciji obrane. A kako je brinuo, ja sam to jučer u odgovoru svom rekao da nije bilo zadovoljstva.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvinjavam se časni Sude, u zapisnik je ušlo Martić umesto Merčep, red 11, strana 18, pa bih molio ispravku. Hvala. Da li ste čuli za 204. vukovarsku brigadu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, čuo sam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pošto je juče niste nabrajali kada smo čuli... o brigadama kada ste se izjašnjavali. Kog sastava je bila ova brigada? Koji je bio reon njenog delovanja i šta znate o toj brigadi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: 204. brigada vukovarska ili 124. brigada, kakve još uvijek postoje prijepori među braniteljima Vukovara, nikada kao brigada nije postrojena i da bi se dao status brigade i status branitelja, o tome je tek neposredno pred pad Vukovara zapovjedbno od strane zapovjednika operativne zone, pukovnika tada, kasnije generala Karla Gorinšeka, da se formira brigada. Glavni stožer je dao jednu brojčanu oznaku, a on je dao drugu i zato su sada još uvijek prijepori oko toga. A ja ju nisam nabrojao, zato što ona kao brigada niti tada, niti do sada, možda 18. sada na godišnjicu označavanja pada Vukovara je bila postrojena, kada ja nisam bio, pa ne znam. Ali nikad nije bila postrojena i zato je ja kao brigadu nisam ni nabrojao, ali sam rekao da su branitelji Vukovara bili ti koji su bili aktivni faktor u obrani Vukovara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ali nismo čuli koji je prostor u kom je ona delovala? Da li je vama tada poznato bez obzira na naziv pod kojim je bila i da li je to brigada Zbora narodne garde, bez obzira da li je imala status brigade?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, to je brigada Hrvatske vojske koja se sastojala od branitelja Vukovara. Znači, svi koji su branili Vukovar su kasnije svrstani u 204. brigadu ili 124. vukovarsku brigadu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Izvinite, malo sam se konsultovao sa koleginicom. A da li nam onda možete objasniti, pošto je vi sada nazivate Hrvatskom vojskom i to vidi se, doduše, malo nesigurno dajete to tumačenje, zašto je 2003. godine hrvatska Vlada zvanično tada legalizovala status, tek 2003. godine? Ako je bila tada, po vama, legalna Hrvatska vojska. Zašto bi to radila Hrvatska Vlada 2003. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nemojte mi davati ocjenu na sigurnost. To će dati Pretresno veće, jer ja želim da mi ustanovimo istinu i zato odgovaram vrlo korektno na pitanja, a tako molim da i vi. Ali 204. vukovarska brigada nikada kao takva nije postrojena. A da bi se regulirao status vukovarskih branitelja, po zakonu se ne može ako

nije bio u sastavu neke brigade. Zato je tek 2003. godine, ali nije još ni do dan-danas definitivno reguliran status svih branitelja.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li onda možemo zaključiti da je 204. vukovarska bila paravojna formacija u tom trenutku, zato što zakonski, niti vojno, nije imala svoj status? Da ili ne?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: E pošto ste rekli ne, onda nam to objasnite?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam vam rekao da je bila zadaća organizacije 204. brigade od branitelja Vukovara ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Izvinjavam se. Da li oni, branitelji Vukovara daju status u smislu vojno-formacijskom ili to daje neko na nivou republike ili to neko treći određuje? Može li to *ad hoc*? Bilo kakva mesna zajednica, bilo kakva organizacija ljudi da da status formaciji u bilo kom savremenom društvu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne. To radi Ministarstvo obrane i Glavni stožer. Zato ja i govorim da je 1991. godine, negdje u desetom mjesecu, kada se pristupilo formiranju brigada Hrvatske vojske, mimo ZNG-a, rekao sam jučer da je bilo četiri, odnosno kasnije sedam brigada ZNG-a, a ove su sve druge brigade Hrvatske vojske. I tad se pristupilo njihovom formiranju. Ali vukovarska brigada se administrativno nije uspjela sprovesti, njeno formiranje, jer su bile intenzivne borbe.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ovo je očigledno pitanje koje će ceniti Pretresno veće, jer meni je sasvim jasno. Sledeće pitanje. Da li znate, da li ste čuli ko je bio Martin Vidić, zvani Bili? Marin Vidić, zvani Bili.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Marin Vidić Bili znam ko je bio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da nam saopštite šta znate o njemu.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Marin Vidić Bili je bio povjerenik Vlade Republike Hrvatske za općinu Vukovar. Inače po struci inženjer. Do tada živio u jednom selu, čini mi se u Lovasu pored Vukovara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato kakva je on ovlašćenja kao poverenik Vlade imao konkretno u Vukovaru za vreme ovih ratnih dejstava?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisu mi sva ovlašćenja prisutna, ali znam da su bili predsjednici općina i povjerenici vlada ujedno bili i predsjednici kriznih stožera za tu teritoriju.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato u tom periodu kada ste vi bili pristupili Zengama i bili na njenom čelu, ko je čini Krizni štab u Vukovaru u ovom periodu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poimenično mi nije poznato, ali znam da je na čelu bio povjerenik Vlade za općinu Vukovar.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Mislite upravo na osobu koju smo sada pomenuli?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da li je u tom Kriznom štabu bio i direktor bolnice u Vukovaru u tom periodu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato, ali znam da je postojao direktor bolnice koji je usko surađivao sa povjerenikom Vlade za ovu općunu Vukovar.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pošto mi to nije poznato, taj vid saradnje, da li biste nam objanili kako su to usko surađivali?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Obzirom na okolnosti, bolnica je imala posebne potrebe u snabdjevanju svim sredstvima. Bolnicu je trebalo čuvati i to je na traženje direktora, direktorice bolnice po prioritetu relalizirao onaj ko je imao vlast. A povjerenik Vlade za određenu teritoriju, odnosno u ovom slučaju općinu Vukovar, je imao vlast organizirati i zapovjediti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato ko je čuvao bolnicu? Da li pripadnici Zengi ili pripadnici MUP-a ili dobrovoljci ili pripadnici Hrvatske vojske ili paravojske u koju ste vi rekli da je pripadao i ovaj HOS? Ko je čuvao bolnicu po vašem saznanju u tom periodu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam ko je čuvao bolnicu, ali to su vjerovatno neke strukture zaštitarske koje su tada bile formirane ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Očigledno ne znate ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Da li ste čuli za doktora Njavra?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: A kako ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je on bio pripadnik Zbora narodne garde?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da li je bio pripadnik rezervne policije Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislim da nije. On je bio doktor i oni nisu potpadali pod nikakvu vojnu organizaciju, izuzev doktora koji su bili u vojnom zdravstvu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste vi direktno pošto, čini mi se, da imamo podatke u vezi toga, odredili Mileta Dedakovića, zvanog Jastreba i Branka Borkoviće, da preuzmu ZNG-e Vukovara? Je l' to nesporno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nesporno je da sam ja odredio, ali ne da preuzmu ZNG-e, nego da preuzmu vođstvo Vukovara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To podrazumeva vođstvo nad kojim snagama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To podrazumjeva vođstvo nad svim snagama koje su tada bile u Vukovaru.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači da su oni komandovali, ne samo Zengama, već i policajcima, onda ovim pripadnicima HOS-a, pripadnicima Merčepovih dobrovoljačkih jedinica, ako vi tako kažete?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam reako da mislim da HOS-a nije bilo u Vukovaru ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ali ako je bilo, da li i njima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ko god je bio naoružan i služio je u svrhu obrane, svako je dolazio pod zapovjedanje zapovjednika obrane Vukovara, Milete Dedakovića, koji je na tu dužnost postavljen.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A čini mi se da ste ovih dana objašnjavali na pitanje uvaženih kolega da su pripadnici Zengi bili, ustvari, pripadnici MUP-a Hrvatska. Da li to znači da na ovaj način vi stavljate pod kontrolu MUP Hrvatske i iznad MUP-a Hrvatske, a formalno kažete da se formirate pod okriljem MUP-a Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nikako ZNG-e nije stavio pod kontrolu MUP Hrvatske, ali je administrativno, radi plaća, radi zdravstvene i socijalne zaštite, bio na evidenciji Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Iskreno da vam kažem, nije mi sada jasno. Kakava je to... Prihvatíte da to deluje kao neka administrativna manipulacija. Nisu pripadnici MUP-a Hrvatske, ali se nalaze na njihovim platnim spiskovima. Kako to da objasnimo? A formirani su kao posebna vojna formacija, je l' tako? Da li to možete malo bliže da objasnite?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Četiri Zbora narodne garde od 28. petog 1991. godine su bile u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske kao zasebna oružana formacija. Uz to, Ministarstva unutarnjih poslova je imalo pričuvni sastav policije i imalo je redovni sastav policije, negdje oko, ne znam, 20.000. A tada, koliko znam, još je u sastavu MUP-a bila i Služba državne sigurnosti. Tada još. Prema tome, to su strukture koje su u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova tada postojale.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. I kada dođe trenutak da sada pripadnici Zbora narodne garde komanduju svim tim strukturama u Vukovaru? Jeste li vi to naredili ili neko iznad vas je doneo tu odluku?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam predložio zapovjednika obrane Vukovara, a zapovjed je potpisao vrhovni zapovjednik, predsjednik Republike, da ga se postavi za zapovjednika obrane Vukovara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Jedan od svedoka nam je ovde saopštio da je po vernik, pored svih zaduženja, poverenik Vlade u Vukovaru, mogao da isključi struju, vodu, da kontroliše upravo sve te potrebe u Vukovaru. Da li vi imate takva saznanja da je on imao takva ovlašćenja da može da kontroliše to u Vukovaru?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam kakva je ovlašćenja imao, ponavljam, ali znam da su krizni stožeri na prostoru Republike Hrvatske ta pitanja regulirali za cijeli prostor.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. To znači da je to ipak bilo u nadležnosti kriznih štabova svakog grada, pa i Vukovara?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Najvjerojatnije je da je tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači da je i ovo pitanje bilo u nadležnosti Marina Vidića Bilog koji je bio na čelu Kriznog štaba?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Vjerojatno je tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. U gradovima koje sam vam pomenuo i kasarne koje su bile izolovane i kad su oduzete Jugoslovenskoj narodnoj armiji, o čemu vi imate direktna saznanja, da li je tim kasarnama kao, recimo, u Bjelovaru, isključivana struja pre opšeg napada na tu kasarnu? Struja, voda ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da. Struja, voda, snabdjevanje, kontrolirani ulasci i izlasci. To je bila ta takozvana blokada vojarni.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li je isti princip važio i za Vukovar, iako vi tada, u tom periodu niste bili na čelu, ali govorim o principu? Da li je važio i za Vukovar?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislim da je Vukovar specifičan, obzirom na položaj vojarnje vukovarske, koju ja sam posjetio tek poslje rata, poslje mirne reintegracije i da nije bilo moguće nju blokirati kao ostale.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ali ona nije bila kasarna kao takva posebno bitna, jer se ne radi o nekakvoj posebnoj snazi.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Nisam mislio na fizičku blokadu kao što je bilo Bjelovar, Gospić i druge kasarne i skladišta municije, nego u smislu isključenja struje, vode, goriva.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ako su bili u mogućnosti, Krizni stožer, to tako realizirati, onda je ona pod istim režimom kao i sve ostale potpadala.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači da iz kasarne nisu mogli isključiti struju i vodu bolnici, već je to moglo da se uradi samo na nekom drugom mestu? Iz kasarne.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam kako je organizirana vodovodna mreža u Vukovaru.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Eto, ja vam kažem da je nemoguće iz kasarne isključiti, ali u redu. Hvala. Juče ste se izjašnjavali o akciji Špegelj i ne bih sada ponavljao vezano za tu akciju Špegelj. Da li ste odgovorili, ne znam tačno, koliko je

nakon ove akcije bilo naoružanja u naoružanju "kalashnikovima" u Zboru narodne garde?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jučer sam objasnio to pitanje da postoje podaci da je negdje oko 40.000 "kalashnikova" u toj takozvanoj akciji Špegelj uveženo, a da je kada je formiran Zbor garde negdje do 8.000, ne mogu garantirati u stotinu ili u tisuću.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Vidim da ste to juče odgovorili. Izvinjavam se, da se ne bismo ponavljali. Moje pitanje konkretno glasi da li ste vi lično nekada Tuđmanu predlagali da kupite oružje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U osmom mjesecu 1991. godine sam mu referirao da imamo puno veći broj ljudi nego što je moguće ih naoružati i dati im municiju.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to bio onaj period kada je postojao embargo na uvoz, na nabavku oružja? Da li je to taj period?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je neposredno prije uvođenja embarga, jer je embargo uveden 1. devetog 1991. godine.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Juče ste odgovorili da ste za vreme embarga nabavljali oružje, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Rekao sam da smo za vrijeme embarga naoružavali Hrvatsku vojsku iz vojarni JNA i skladišta JNA.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li ste nabavljali tada, vrlo konkretno, oružje iz Mađarske u tom periodu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To vam mogu odgovoriti pripadnici Ministarstva obrane koji su bili zaduženi za nabavku naoružanja i opreme. Ali ja znam da je u postrojbama bio najveći broj naoružanja porjeklom iz JNA.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Na pitanje, da promenim termin, poštovanog kolege Vasića, da ne kažem sveki put "uvaženog", rekli ste da kada je oružje Teritorijalne odbrane blokirala Jugoslovenska narodna armija, da ste vi smatrali da su oni to oteli, da to nije njihovo, da je to tuđe vlasništvo i da vi to tako tretirate. Jesam li u pravu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako sada pripadnici Zbora narodne garde oduzimaju oružje iz kasarni koje pripada Jugoslovenskoj narodnoj armiji, kako to nazivate? Da li je to nelegalno pribavljanje oružja? Da li je to otimanje tuđeg vlasništva ili nije? Šta vi kažete?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja kažem da je to uzimanje svog vlasništva koje je i Hrvatska financirala u okviru bivše SFRJ. A tada je bila u situaciji da se brani, a na drugi način nije mogla doći do oružja i to je bio jedini način. Ili je trebalo samo otići u crkvu, sjesti i moliti se.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Moja procena je da je bolje da ste išli u crkvu, nego da ste otimali oružje... Izvinjavam se. Nemam pravo na lične komentare. Ja se

Sude stvarno izvinjavam što sam ušao s ovim komentaram. A da li je to oružje koje se nalazilo u kasarnama Jugoslovenske narodne armije pripadalo i narodima drugih republika? Da li je bilo i njihovo vlasništvo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Vidilo se u diobnoj bilansi da je hrvatsko vlasništvo bilo otprilike 27 posto u ukupnoj masi imovine bivše SFRJ.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. To znači da ste ipak nelegalno oduzimali oružje, jer niste bili vlasnik, a vi kao obrazovan i školovan oficir to znate. Nećemo se oko toga sporiti.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nismo oduzeli ni 20 posto, a rekao sam da nas je sledovalo 27 posto.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ostavićemo to Sudu. Procenu. Sad ću pokušati da skratim da bih bio u vremenu ove prve pauze. Analizirali smo dokaz koje je Tužilaštvo uvelo pod brojem 84. Ono selo Bruška. I tamo na kraju ste dali komentar one napomene iz dokaza, da ga sada ne tražimo ponovo, pošto je bilo dugo na ekranu, da tamo postoji greška i da je trebalo praktično dokazati da nisu svi Hrvati ustaše. Tako piše. Sećate se?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne piše tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da mi vi kažete?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Komentar onoga majora je da se treba sprovesti ponovo istraga da se skine ljaga sa srpskog naroda.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To je tačno. Pa je vaš komentar bio da je to greška, da je trebalo da piše "hrvatskog naroda" ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sa hrvatskog naroda.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tako je.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ako je već davao procjenu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pošto je to ušlo u dokaze, a davali ste više komentara upravo na taj dokument, primetili ste na kraju da se tamo ne pominje ni hrvatski narod kao celina, već jedna diverzantska... pripadnici diverzantske grupe ustaša koji su navodno učinili to krivično delo. Zašto ste dali komentar da se odnosi na ceo hrvatski narod. Uostalom ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Gospodine Boroviću, mi govorimo o različitim dokumentima. Dokument o kom sam ja dao komentar opovrgava organ bezbednosti, opovrgava procjenu stanice javne sigurnosti, milicije Benkovac, da nisu izvršili masakr u selu Bruška nad tim Marinkovićima, koliko se sjećam...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pripadnici diverzantsko-terorističke grupe, nego da je taj masakr rezultat zavade koja je bila prije nekoliko godina, sa jednom porodicom iz tamo nekog sela koga on spominje i da su oni iskoristili tu priliku i izvršili masakr ovih devet... Znači, on je konstatirao da to nije djelo diverzantsko-terorističke grupe

ustaške, nego da su se to međusobno ljudi potukli. Što su u ovom slučaju bili po nacionalnosti Srbi. Ja mislim da sam potpuno ispravan komentar dao, kojeg sam tada dao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Ali povodom tog dokaza, ima i dokaz 85. Znači onaj sledeći je bio dokument gde se pominju Pupovac i Škorić, kao osobe koje su osumnjičene za izvršenje ovog masakra, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je vama poznato šta na kraju bi sa ovim Pupovcem i Škorićem? Da li su suđeni, osuđeni? Kako je završio ovaj predmet?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam. Ali tamo kaže da o tome ko je izvršilac masakra, najbolje zna onaj policajac, neki Mladenović, ako se dobro sjećam, koji je premješten u Srbiju.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Ako bih vam ja predočio da je 4. novembra 2003. godine, na strani 28521, red 9 do 12, svedok izjavio u *Predmetu Slobodan Milošević*, svedok izjavio sledeće: "Treba podsetiti da je jedno od najvećih etničkih čišćenja na celom Balkanu tokom ovog perioda bilo ono kada su Srbi morali da izbegnu iz Krajine početkom leta 1995. godine". Svedok se zvao lord David Owen. Moje pitanje glasi... Ja znači imam to iz *Predmeta Milošević* u engleskoj verziji. Ako je potrebno Tužilaštvu, mogu im dostaviti, ali to je baš ovako izjavio svedok. Kakav je vaš komentar na događaje koji se vezuju za takozvanu "Oluju". Da li vaše učešće postoji vezano za "Oluju" i uopšte kakav vam je stav?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam pred "Oluju" i za vrijeme "Oluje" bio zapovjednik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva koje je uzelo aktivno učešće u "Oluji". Mislim da je "Oluja" bila operacija Hrvatske vojske koja je oslobodila do tada okupirane hrvatske krajeve, oko 30 posto i da je ona realizirana krajnje profesionalno i korektno ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: "Oluja" kao takva.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da svedok lord David Owen, koji je svedočio u *Predmetu Slobodan Milošević* ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, recite nam u kojoj je meri ovo relevantno za događaje iz 1991. godine?

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala časni Sude. Relevantno je upravo iz razloga što je svedok direktno učestvovao u ovome događaju. On je bio na čelu avijacije Hrvatske vojske i uopšte je relevantno i vezano je za njegov kredibilitet, kao nekoga ko je lično zainteresovan da ove događaje objasni sa svoje tačke gledišta, jer po stavu Odbrane, da mi ne zameri svedok, postoje relevantni svedoci koji događaj kome je prisustvovao svedok koji je bio jedan od komandanata, nazivaju etničkim čišćenjem u tom periodu. Ako je neko nakon 1991. godine bio na čelu oružanih snaga i to vazduhoplovnih, koji su 300.000 ljudi proterali iz Hrvatske, a ugledni ljudi kao svedoci su izjavili da je to

etničko čišćenje, proveravamo sve stavove koji su vezani za kredibilitet ovog svedoka, a vezuju se za Zbor narodne garde i za Hrvatsku vojsku. Jer čuli smo, oprostite, gde na kraju kaže da je to legalno i da je to briljantna vojna operacija, otprilike. Onda je to stav tog svedoka prema ovim događajima iz 1991. godine

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, Pretresno veće ne vidi dovoljnu relevantnost u događajima koji su se dogodili toliko godina posle događaja i aktivnosti koji su se dogodili 1991. godine, šta je zapravo tema optužnice. Dakle, molim vas, tu temu ostavite po strani. Hvala.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Mislim da je ovo bilo čak i dovoljno što sam pitao i još jedno pitanje i mislim da će nakon toga biti vreme za pauzu. Da li ste kao neko ko je komandovao avijacijom, učestvovali u vojnim operacijama u Bosni, van granica Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja osobno ne, ali helikopteri Hrvatskog ratnog zrakoplovstva su više od stotinu letova, transportni helikopteri HRZ-a su više od stotinu letova realizirali na prostoru Bosne u cilju evakuacije ranjenih i povrijeđenih.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li i prenosa oružja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne prenosa oružja, nego prenosa materijala sanitetskog porijekla, a ako je bilo kapaciteta, i hrane.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala. Časni Sude, pošto je vreme za pauzu, ja vas takođe obaveštavam da sam završio sa svojim ispitivanjem. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Boroviću. Mogli bismo da radimo još nekih 15 minuta gospodine Lukiću ako vam to odgovara. Vidim da ste ustali.

ADVOKAT LUKIĆ: Ne trudim se da dobijem na minutaži za odmor. Dobar dan poštovani Sude i dobar dan svim učesnicima u postupku.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT LUKIĆ

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobar dan gospodine Agotiću. Ja sam Novak Lukić, jedan od branilaca gospodina Veselina Šljivančanina. Sada ću vam ja postavljati pitanja. Mene prevodioci stalno ovde opominju da prebrzo pričam, pa ću se truditi da ispoštujem i njihovu molbu. Takođe molim da malo, kao što vam je rekao gospodin Vasić, zastanete pre vašeg odgovora zbog prevodilaca. Ja sam čuo iz vaše biografije da ste vi magistar političkih nauka.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo me interesuje sa kojom ste temom magistrirali? Da li se sećate i kada?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Magistrirao sam početkom 1985. godine sa temom: "Nesvrstanost kao činilac sigurnosti i efikasnosti obrane SFRJ".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja sam iz vašeg jučerašnjeg svedočenja... svedočenja u petak, shvatio da ste vi bili na mestu pomoćnika načelnika bezbednosti u Petom korpusu RVO-a još od 1974. godine, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A da ste na mestu načelnika, po meni, bili skoro šest godina, od 1985. godine do marta 1991. godine.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Skoro tako.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da ste za tih pet godina koliko ste bili načelnik, a imajući u vidu da ste bili i pre toga, u dugom periodu bili, da kažem, u istom odelenju, u istoj službi, da ste mogli jasno da imate sliku svoje službe i odelenja u tom periodu.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, imao sam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Jednu bih stvar da proverim u odnosu na jučerašnje pitanje. Da li grešim kad tvrdim, jer mislim da možda niste dobro odgovorili ili ste dobro odgovorili, onda ja grešim, da ste vi, kao načelnik organa bezbednosti Petog korpusa Ratnog vazduhoplovstva bili direktno potčinjeni načelniku bezbednost Ratnog vazduhoplovstva?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sa sedištem u Beogradu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U Zemunu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U Zemunu. Takođe, vi ste po komandnoj liniji bili potčinjeni komandantu Vazduhoplovnog korpusa, Petog?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Juče ste pričali i u glavnom ispitivanju i ušlo je kroz transkript iz Miloševićevog predmeta, pa i u odgovoru kolegi Vasiću, da su, pa sad, da kažem, proveravam da li ja grešim, da su ovlašćenja Uprave bezbednosti, to me interesuje, nad bezbedonosnim organima pri komandama JNA, bile regulisane na osnovu Pravila službe organa bezbednosti u oružanim snagama SFRJ, koja su doneta 1984. godine, koliko ja imam informaciju, i da su ta ovlašćenja Uprave bezbednosti, ja ću se pozvati na eksperta Tužilaštva vojnog, bila ograničena na specijalističko rukovođenje, po tačkama 57 i 58 tog Pravilnika.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam koje su bile tačke, ali je tako po prilici bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ne bih da čitam sad odredbe. To će Pretresno veće sve dobiti kada budu došli relevantni eksperti. Takođe pretpostavljam da ste vrlo dobro upoznati sa prvom tačkom tog pravilnika. Ja ću samo kratko pročitati tu odredbu, deo te odredbe, veliki je paragraf, da: "Organi bezbednosti, kao stručni organi vrše poslove državne bezbednosti", između ostalog. "radi otkrivanja i sprečavanja delatnosti usmerenih na podriivanje ili rušenje Ustava SFRJ, utvrđenog društvenog uređenja i na ugrožavanje bezbednosti zemlje, ako se takva ugrožavanja, odnosno takve delatnosti vrše u oružanim snagama ili prema oružanim snagama iz zemlje ili inostranstva, kao i radi otklanjanja i sprečavanja delatnosti usmerenih na povredu tajnosti planova i pripema oružanih snaga za odbranu zemlje". Mislim da sam citirao i verovatno se slažete da je to važno u vreme i relevantno za ovu optužnicu i kad ste vi bili načelnik. Samo jedno da kažem u ovom trenutku prosto pitanje, za razumevanje od strane Pretresnog veća, a verujem da je Pretresno veće već dosta upoznato sa ovim pitanjem. Ko je činio oružane snage SFRJ u to vreme?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Činile su Kopnene snage, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушna obrana i Ratna mornarica. To su bili Jugoslovenska narodna armija i Teritorijalna obrana organizirana po republikama i pokrajinama.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Iz jednog od odgovora gospodinu Boroviću, nadovezuje mi se sad na ovu informaciju, kad vas je pitao oko ove emigracije. Rekli ste mi da ste u okviru Službe, koliko sam shvatio, dobijali informacije i o aktivnostima te emigracije, vezano za ubistvo ambasadora Rolovića u Oslu. Tako ste rekli. Moje pitanje, da li je to bilo, znači, jedan od poslova službe da se informiše i o spoljnim, a ne samo o unutrašnjim stvarima relevantnim za odbranu zemlje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, ali prije svega o onim elementima koji su mogli ugrožavati sigurnost JNA, odnosno postrojbe u kojoj su radili organi bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li su te informacije koje šalje pretpostavljeni ili nadležni organ po hijerarhiji organa bezbednosti ili Uprave bezbednosti, da li su te informacije bile usmeravajuće za organa bezbednosti, za njegov rad u okviru poslova koje radi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je. Bile su usmjeravajuće.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja sam stekao utisak da ste vi bili dobro obavješten o stanju na vukovarskom ratištu od trenutka, pretpostavljam, kada ste dobili zadatak da organizujete lica koja će biti poslata da, ustvari, komanduju odbranom grada. Kada ste vi poslali Dedakovića i Borkovića, odnosno kada ste vi... Ako ste na to već odgovorili, ja se izvinjavam za ovo pitanje, ali mislim da nisam čuo odgovor na to? Kada ste predložili Tuđmanu da se Dedaković i Borković pošalju u Vukovar?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je to bilo 28. osmog 1991. godine. Ili dan, dva iza toga.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I po vašem saznanju u odnosu na taj predlog, kad su oni faktički otišli tamo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mogli bi reći negdje 30. osmog da su oni došli u Vukovar i da su se javili ili eventualno 1. devetog. Ali to je dan, dva razlike.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo trenutak. Nije ušlo u zapisnik. Ja sam pitao kad ste predložili Tuđmanu, ali vi ste odgovorili, tako da nije sporno da je on doneo tu odluku na vaš predlog, je l' tako? Možete i samo raći "da" da uđe u zapisnik?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da. Nije sporno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam znači nešto ime Ante Arić?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prvi put čujem za Antu Arića. Da nije možda pogrešno prezime? Znam jednog Antu Katića, pa zato mislim.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je on bio u Vukovaru možda?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste vi dobijali povratne informacije od Dedakovića, od Borkovića u odnosu na vukovarske operacije? Ako jeste, koliko često?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Dobivao sam. Oni su se javljali telefonom, izvještavajući o stanju, tražeći manje-više pomoć u ljudima, u opremi, poslje u sanitetskom materijalu, ali pisanih izvještavanja nije bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Koliko često ako možete da mi ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pa otprilike neki puta je bilo i dva puta dnevno, neki put je bilo u tri dana jedanput. Zavisi kako su oni mogli kada, a i ja sam tada bio... Nije bio jedini Vukovar problem. Bio sam dosta zauzet, tako da je, eto, otprilike ovo kako sam rekao, intenzitet bio.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li imate neposrednih informacija o tome da je Dedaković direktno razgovarao i sa Tusom i sa Tuđmanom i da je i od njih tražio da se pošalje naoružanje, pre svega, mislim na municiju za teško naoružanje, kalibra 120 i 158 milimetara? Da li znate nešto o tome?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja znam da je on na veći broj adresa se obraćao. Sigurno generalu Tusu i predsjedniku države, a šta je sve tražio, to ne znam konkretno. Ali da je imao potrebe i za municijom i za naoružanjem, to je sigurno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je možda od vas ili vam je poznato da je tražio "NORA" (M84 NORA - 152mm Field Gun-Howitzer)?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja znam da je on tražio podršku artiljerijsku od jedinica koje su bile u okruženju Vukovara. Tražio je on i tenkove, ali te stvari mi nismo mu mogli dati i ne znam šta bi to sad, ovog trenutka bilo važno šta je tražio. Sve koje je moglo pomoći obrani Vukovara, bilo bi dobro došlo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Sad ćemo napraviti, ja se nadam, pauzu. Moje zadnje pitanje samo za Pretresno veće da kažete šta su "NORE", oprostite?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: "NORE" su teške haubice, koliko ja znam. Ja se ne razumjem puno u artiljeriju, to znaju gospoda iz kopnene vojske. Ali to je jedno vrlo suvremeno... haubica sa velikim dometom i da relativno solidnim kalibrom, vrlo precizna. A ja ne znam detalje. Pitajte me za avione.

ADVOKAT LUKIĆ: Možemo li sada da napravimo pauzu?

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću. Pravimo pauzu i nastavljamo u 16.10.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, ja ne znam da li su prevodioci s vama razgovarali za vreme pauze, ali primetio sam da ste sasvim u pravu kada kažete da brzo govorite. Mislim da bi njima puno pomoglo ako vi zapravo napravite jednu kraću pauzu pošto dobijete odgovor, odnosno pre postavljanja sledećeg pitanja i tako dalje. Ja ću gospodinu Boroviću dati lekciju drugi put.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Takve kritike imam u ovom Tribunalu unazad četiri godine. Malo me emocije povuku izgleda. Gospodine Agotiću, nastaviću tamo gde smo stali. Ja sam vas pitao par pitanja vezano za informacije koje ste i da li ste dobijali povratno od Dedakovića i Borkovića. Kažite mi da li je vaša ideja i odakle vam informacije o Dedakoviću i Borkoviću kao ljudima koje želite da preporučite da vode odbranu Vukovara? Jeste li ih poznavali od ranije ili ste imali neke preporuke za njih?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznavao sam od ranije i Dedakovića i Borkovića a osobito Dedakovića. Obojica su, naime, bili iz sastava Ratnog zrakoplovstva, znači iz sastava jedinica korpusa, s tim da je Dedaković godinu ili nešto malo više ispred toga išao na službu u Petu vojnu oblast iz Petog korpusa. A kada se je javio i stavio na raspolaganje, izašavši iz službe u JNA, negdje iza 20. osmog i učestali pozivi i traženja iz Vukovara da se pošalje organizator obrane, on mi se učinio vrlo pogodnim za tu dužnost.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je on, kao i vi, tražio od JNA, da kažem, da prestane njegova funkcija u JNA ili je dezertirao iz JNA? Da li o tome nešto znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, tražio je pisanim putem prestanak službe u JNA.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bih postavio par pitanja u vezi zaštićenog svedok, pa bih molio da pređemo na par minuta na privatnu sednicu.

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste i tada dobijali informacije, govorim sada o periodu kada su Dedaković i Borković bili na teritoriji Vukovara, da li ste od njih dobili informacije ili čuli da su oni kontaktirali putem "motorole" čak i sa mojim klijentom? O tome postoji video zapis. Da li se sećate, da li ste videli nešto i dobili informaciju da je Šljivančanin njih pozivao da se predaju?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja se ne sjećam točno da li je to baš bilo, kontakt sa Šljivančaninom, ali da je takvih kontakata tokom rata na prostoru Hrvatske bilo "motorolama", to je bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li su vas oni konkretno, mislim na vukovarska dešavanja, obavještavali da im predstavnici JNA neposredno na terenu predlažu prekid borbe, predaju i prekid daljih bilo kakvih aktivnosti? Neposredno, tu na terenu.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U tom vremenu, kada je već dotle došlo, ja više nisam sa njima zapovjedao u smislu dnevnog rukovođenja, jer sam se bavio problematikom pregovora sa JNA. Sa njima je tada kontakte dnevne održavao načelnik Glavnog stožera Hrvatske vojske i njegov pomoćnik, general Stipetić. Ja znam da je u tom smislu bilo nekakvih priča da ima predloga sa druge strane da se predaju.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam se sada možda vraća sećanje da ste dobijali od njih informacije koliko je vozila oklopnih JNA uništeno ili koliko je zarobljeno pripadnika JNA ili koliko je ubijeno po njihovim saznanjima pripadnika JNA u ovim operacijama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, bilo je informacija o tome da je uništen veliki broj oklopnih sredstava. Pogotovo je to Trpinjska cesta bila. Da su nanešeni protivniku veliki gubici. Bilo je i cifara kojih se ja sada ne sjećam. Koliko je bilo istine u tome, koliko je to bilo njihovog hrabrenja, to je sada drugo pitanje.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo sam pitao za informacije, a dobio sam odgovor. Da li vam je poznato da je u to vreme, kad kažem "to vreme", ja mislim znači na period vukovarskih dešavanja: oktobar, novembar 1991. godine, da je bilo na teritoriji Hrvatske zarobljenih pripadnika JNA, vojnika i starešina? U pravom smislu zarobljeni koji su držani u nekim pritvorskim jedinicama.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je da je bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je jedan od zadataka organa bezbednosti u jedinici i da prikupi što više informacija o nestalim vojnicima koji su u okviru njegove jedinice ili koji su moguće u okviru druge jedinice ali u posedu suprotne strane? Da li je to jedan od zadataka organa bezbednosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U Pravilu službe organa bezbednosti to se ne spominje kao jedan od zadataka, ali da organ bezbednosti primjereno situaciji u kojoj se nalazi može dobiti takav zadatak, može sam procjeniti da se treba angažirati na realizaciji takvog zadatka, to je sigurno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je po vama Jugoslovenska narodna armija imala mandat da oslobodi iz zatvora, ili putem razmene da dođe do svojih zatvorenih vojnika i starešina?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Svaka od sukobljenih strana ukoliko misli o sebi, nastoji realizirati tu zadaću, tako i JNA. U tom smislu je i potpisan sporazum od 6. jedanaestog 1991. godine o razmjeni zarobljenika.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad... Nadovezaću se na jedan vaš odgovor gospodinu Boroviću kada vas je pitao o blokadi kasarne i vi ste rekli da je jedan od zadataka blokade kasarne bio i da se kontroliše ulaz i izlaz iz tih kasarni koje su u okruženju. Moje pitanje: da li su vojnici i starešine JNA, koji su bili blokirani u kasarni, na primer, "Maršal Tito" u Zagrebu ili ostalim kasarnama koje su bile blokirane, mogli nesmetano da ulaze i izlaze iz kasarne dok su bili u blokadi, sve vreme do trenutka napuštanja teritorije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisu mogli nesmetano izlaziti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Juče ste pomenuli jednog visokog oficira garnizona u Gospiću koji je bio pritvoren od hrvatske strane. Ako bih vam rekao da su u pitanju... Da li vam znači ime Relja Tomić, major?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisam mislio na toga. Tog imena i prezimena se ne sjećam. Ali ja nisam mislio na toga. To je bio Makedonac jedan, general, koliko se sjećam. Ali Makedonac na "ski".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vratću se još kasnije na ovu temu vezano za razmene. Možete li mi reći... U ovoj sudnici smo čuli da su komandanti odbrane grada Vukovara Dedaković i Borković kasnije bili hapšeni i proganjani. Da li o tome nešto znate i da li znate koji su razlozi njihovog... hajde da kažem, vođenja postupka protiv njih?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam da su oni bili po izlasku iz Vukovara i po padu Vukovara u nemilosti. Tada je istraživano od strane istražnih organa vojne policije da li su oni sabotirali obranu Vukovara, odnosno da li su namjerno istu učinili neefikasnom. Ja znam, ali iz sredstava informiranja, koji su tada objavljivali inserte iz tih saslušanja njihovih, da su oni tada od tih ljudi pitani i za mene nisam li ja kao bivši pripadnik Službe sigurnosti djelom učestvovao u planskom onemogućavanju obrane Vukovara. Ali to su ratna događanja i svašta se tada dešava, pa i ova epizoda. Ja sam je tako shvatio. Kasnije su Borković i Dedaković normalno išli na službu. Dedaković u mirovinu, a Borković na službu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kakav bi vaš stav bio i da li to proizilazi iz vašeg prethodnog odgovora, da je Josip Manolić pre pet dana "Hrvatskoj televiziji" izjavio da smatra njih dvojicu dezerterima i izdajnicima. Da li je to jedna od tih linija o kojoj ste malopre govorili, lica koja su se tako odnosila prema njima dvojici?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam za ovu izjavu Manolića, ali znam da su Dedaković i Borković činili velike napore na organizaciji sustava obrane i da imaju velike zasluge što se je obrana održala dokle se održala. A kako ih naziva Manolić, možda on ima nekakve argumente za to.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko je bio Vinko Žunić?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato to.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U istoj emisiji on je predstavljen kao komandant odbrane Bogdanovaca u tom vremenu i rekao je da je napustio Bogdanovce 10. novembra 1991. godine. Da li se otprilike taj period kada su Bogdanovci napušteni, slaže bar vremenski sa tim što je izjavio taj čovek?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, zapovjednik obrane Bogdanovaca je bio izvjesni, Lasta ga zovu, Matković. Ja sam tada pri posjetu svom Bogdanovcima bio sa njim 30. devetog ili 1. desetog... 30. devetog 1991. godine, a ovaj datum se otprilike slaže negdje sa vremenom pada Bogdanovaca.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad ću opet možda pogrešno izgovoriti ime lica, da li vam znači nešto ime Tomislav Berheter?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste bili u to vreme, rekli ste, na kojoj funkciji i očigledno, koliko ja mogu da shvatim, ipak imali neki neposredan kontakt sa političkim rukovodstvom Hrvatske, bar u smislu nekih informacija koje su vama zbog funkcije trebale da se daju. Da li vam je poznato da je tu to vreme stav hrvatskog političkog rukovodstva bio da se ne dozvoli da civilno stanovništvo napušta svoju teritoriju, konkretno da se napušta teritoriji Vukovara, jer bi to oni smatrali da bi se to moglo podvesti pod etničko čišćenje. Da li je bilo u hrvatskom političkom vrhu takvih ideja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bilo je i zahtjevi su bili da se ne iseljavaju iz pojedinih područja, ali ne zbog podrazumjevanja etničkog čišćenja, nego zbog podrške braniteljima. Naime, u vojničkoj logici je također prisutno ako se slabija strana brani, a civili su potpuno napustili određeni prostor, tada je i ta obrana daleko neefikasnija i slabija.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Sad ću vam postaviti par pitanja vezano za vaše jučerašnje odgovore povodom one evakuacije u oktobru. Nas sve ovde u sudnici dosta interesuju i ti događaji. I ja sam shvatio juče da ste vi rekli, po vama, da je u oktobru postojao jedan konvoj koji je došao do kasarne, nije mogao da se probije do bolnice, pa je vraćen, pa je ponovo nakon par dana, odnosno nekoliko dana došao i onda je izvršena ta evakuacija. Tako sam ja shvatio vaše informacije o toj evakuaciji, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je bilo. To je taj prvi konvoj koji je organiziran.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ako bih vam ja sada rekao moje informacije, a to je da je taj prvi konvoj "Lekara bez granica" (MSF, Medecins Sans Frontieres) došao i zaista do 14. oktobra do kasarne u Vukovaru i da kada je trebao da nastavi ka bolnici da, da kažem branitelji, odnosno Borković i njegovi ljudi nisu dozvolili da kroz teritoriju koju su oni držali između bolnice i kasarne da taj konvoj produži, pod vojničkim stavom da bi krenula i JNA i da je to bio razlog zašto se taj konvoj vratio, a da je potpuno druga vozila, drugi konvoj došao kroz četiri dana, isto pod patronatom "Lekara bez granica" i došao do bolnice, da li vam to nešto osvežava vaše pamćenje u vezi tog događaja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Postoji mogućnost takvog Borkovićevog reagiranja i velika vjerovatnoća, jer je i vjerovatnoća takvog razvoja događaja, kako ste rekli da je njegova logika bila, ako konvoj pusti od kasarne ka bolnici, postojala je. Da li su došla druga vozila nakon četiri dana, ja to ne znam. Ali mislim da nisu, jer ova organizacija "Liječnici bez granica" koji su bili pokrovitelji, organizatori i odgovorni za taj konvoj, jedva su skupili i ova vozila koja su u tom prvom pokušaju išla. Tako da je mala vjerovatnoća, po meni, da su mogla doći neka druga vozila. Ali ako to vi znate, ja ne sjećam se puno baš takvih detalja. Ali znam da je bilo velikih komplikacija oko toga kreni, stani, propusti. Onaj potpukovnik Milenković o kom sam jučer govorio, a to sam... urezalo mi se u pamćenje, pregledavanje, neka medicinska sestra je skinuta, jer je bila nešta sumnjiva. Uglavnom bilo je puno komplikacija.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi, kao organ bezbednosti, ako postoji sumnja da neko ko ulazi na teritoriju koja je pod vašom kontrolom, možda želi kroz to da iskoristi da ili preveze lice koje ne treba da preveze ili da preveze stvari koje ne treba da preveze, kakav je posao organa bezbednosti? Da li je on dužan da izvrši provere neke?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pa da li organ bezbednosti ili organi vojne policije to manje-više rade te poslove, ali u svakom slučaju, svako sebe štiti i želi biti siguran ko mu ulazi u određni prostor koji kontrolira. Ali ako je u pitanju ovo, "MSF", ako su u pitanju Evropski promatrači (ECMM, European Community Monitoring Mission), onda su to strukture koje bi trebale garantirati da je svrha toga, u ovom slučaju konvoja, ta a ne dotur naoružanja. I to bi obe strane trebale imati povjerenje u takve kao što je Međunarodni crveni križ (ICRC, International Committee of the Red Cross), "MSF" i slično.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Potuno se slažem s tim, ali kad bih vam rekao da je tim konvojem iz bolnice trebao da bude, bez svoje volje, trebao da bude prebačen jedan vojnik JNA do Zagreba, koji je davao neke informacije protiv svoje volje nekima u vukovarskoj bolnici i da je on pregledom konvoja pronađen i izveden, da li je bilo razloga da se sumnja da će neko iz bolnice pokušati nešto tako da uradi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam za taj slučaj da je i vojnik trebao ići pa... Postoji mogućnost, je l'? Svaka strana ima svoje kombinacije, e sad, ko kog uspije ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Ja ne bih sada da koristim, ako je potrebno tražiću da se pred vas stavi dokaz o kome smo razgovarali, mislim juče ili prekjuče, uvelo je Tužilaštvo. To je onaj sporazum od 8. oktobra 1991. godine o, hajde da kažem, prestanku vatre i deblokadi kasarne. Ako hoćete možemo i da stavimo na... ispred vas, ali pretpostavljam pošto ste vi potpisnik tog sporazuma da vrlo dobro znate da je tu bilo predviđeno da se odmah izvrši deblokada kasarne i omogućiti nesmetano kretanje ljudi i materijalnih dobara, kako mislim da tu piše, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je. Otprilike.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste takođe svedočili o jednom dokumentu. To je dokaz 92, možemo da stavimo pred svedoka, ali ja verujem da ga... pošto je vaš dokument, da ga dobro znate. Pismo gospodinu Antonu Tusuu od 18. oktobra 1991.

godine, znači nakon toga, između ostalog, i vama i Evropskoj misiji. Tu se govori o evakuaciji bolnice te u oktobru mesecu, ali meni je zapao jedan drugi paragraf tog dokumenta. Konkretno zadnji pasus. Govori se o navodnom odvoženju opreme sa aerodroma u Puli. I tu general Tus kaže... Možete pročitati zadnji pasus samo polako, možete naglas da se prevede?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: "Na aerodromu Pula izvodi se demontiranje aerodromske opreme koja nije vlasništvo jugoslavenske armije i otehim avionom *Boeing 707* ugandske kompanije prevozi na drugo mjesto izvan Republike Hrvatske."

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Interesuje me sledeći pasus. Molimo vas ako možete pročitati i sledći pasus.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: A i pasus sljedeći ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Molimo vas ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: "Molimo vas da spriječite ovaj i slične postupke. U suprotnom, obaraćemo i ovakove transportne avione, šta do sada nismo činili, iz bojazni da se u njima nalaze članovi porodica jugoslavenske armije koji napuštaju aerodrome Pula i Zadar."

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To je nakon ovog sporazuma. Kakav je vaš stav u odnosu na naredbu vašeg pretpostavljenog da bi se obarali avioni u kojima se nalaze članovi porodica JNA koji napuštaju aerodrome? To meni deluje onako dosta zastrašujuće.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Čini mi se da smo pogrešno protumačili ono što piše. A tu piše "ukoliko se nastave slični postupci odvoženja materijalnih sredstava, jer je proces evakuacije i napuštanja JNA počeo, otvaraćemo vatru šta do sada nismo činili". A nismo činili zbog bojazni da se u njima nalaze članovi porodica JNA. Znači, nismo otvarali vatru na avione, da ne obaramo avione u kojima se nalaze članovi porodica koji su već napuštali sa aerodroma iz Pule i Zadra. Što je poznata stvar da su oni napuštali tada. Znači tako tumači ovo Tus i ja tako tumačim.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Onda ja nisam dobro protumačio na svoj način. Ali Pretresno veće će to ceniti. Ja bih sada molio da pogledamo na trenutak, to je dokazni predmet 101. I o njemu ste govorili. To je pismo koje je poslao ovaj Ilja Kobaš, profesor. Jedna stvar mi je ovde samo važna, ali ću pitati možda dve. Iz dokumenta se ne vidi kad je slan, osim nešto šta ja vidim gore u zaglavlju. Ja pretpostavljam da je to vreme slanja faks poruke. Moje pitanje: kada ste vi dobili to pismo u odnosu na taj datum ili da li se sećate kada je to stiglo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ovdje vidim datum 15. mart 1992. godine u 9.00, gore iza ZA002091 i vjerovatno se radi o tom datumu, jer ga je faks oriskao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I u poruci piše da je po saznanjima JNA napustila selo i da su ušli četnici iz sela Čakovci. Je li znate možda gde je to selo Čakovci u odnosu na selo Bokšić?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Selo Čakovci je u Istočnoj Slavoniji i tu neposredno prema Vukovaru, a selo Bokšić je najvjerovatnije uz njih, ali ja ne znam

točno o selu Bokšić. Nemam razloga nevjerovati dopisu sekretaru Ilji Kobašu, jer on zna situaciju pošto je tu iz Županje, znači u neposrednoj blizini Čakovaca. Ne baš neposrednoj, ali jedno od prvih slobodnih gradova, izuzev Vinkovaca je Županja. I očito da su ovi prognanici to njemu izjavili, jer su došli u Županju gdje su prihvaćeni.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Tako sam ja to shvatio, ali samo još odgovorite, da li možda imate saznanja kad je Jugoslovenska narodna armija napustila to selo Bokšić i to područje? Da li se toga sećate? U odnosu na ovaj dokument.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mi tada nismo imali kontrolu na tom prostoru. To je tri mjeseca nakon okupacije istočnog djela Slavonije. Očito je izvor iz Bokšića koji je među ovim prognanicima i dao podatke sekretaru Ilji Kobašu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Još jedno mesto karakteristično se tu pominje. To je mesto Lipovac. Da li ćete se složiti sa mnom da se mesto Lipovac nalazi na granici između Hrvatske i Srbije, SR Jugoslavije tada i da je to mesto gde su vrlo često tokom ratnih dešavanja bile razmene ratnih zarobljenika i protok civila u kome su učestvovali i gospodin Grujić za hrvatsku stranu i Amor Mašović i general Radinović? Znete li nešto o tome? Pretpostavljam da su vam poznate razmene.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, da. Kako ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Rekao sam general Radinović, a ušlo je pogrešno Mladenović. I na tom mestu su Srbi koji su prognani iz Bosne i Hrvatske takođe odlazili na ovu stranu.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je sudbina graničnih mjesta.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad ću da pređem na nešto drugo. Šta je bio razlog vašeg smenjivanja s mesta načelnika u martu mesecu 1991. godine? Jeste li dobili zvanično ili nezvanično saopštenje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam dobio obavjest od mog komandanta Petog korpusa da je njemu moj načelnik Odeljenja bezbednosti RV i PVO javio da ja predam ključeve svom zamjeniku. Ja sam molio tada komandanta da on utvrdi razlog zbog čega sam ja smjenjen, tvrdeći mu tada da će on za tri mjeseca isto biti smjenjen ako se sad ne bude borio protiv toga razloga zbog čega sam ja smjenjen. I promašio sam, on je smjenjen nakon četiri mjeseca, 2. sedmog. Radi se o general-majoru Marjanu Rožiću. A ja sam smjenjen zbog toga što... Neposredni povod smenjivanja, inače su razlozi puno dublji, zbog toga što sam se suproststavio ocjeni mog pretpostavljenog, general-pukovnika Rakočevića, o uzrocima događanja u Pakracu 1. ožujka 1991. godine i ulozi JNA u tome. A sjećate se iz kasnijih događanja da sam ja bio u pravu, jer je tada odmah bilo od strane moga pretpostavljenog iznošeno i u sredstvima javnog informiranja publicirano, da je veliki broj Srba u Pakracu uhapšen, dio masakriran, protjeran u šume, a ustvari se radilo sasvim drugo, i da je JNA stala u zaštitu toga srpskog stanovništva. Ja sam rekao da to nije tačno. I komisija kojoj je bio na čelu, i pored ostalog i Tupurkovski, ako se sjećate, u sastavu nje, je utvrdila da to nije bilo tačno i o ulozi JNA tada u Pakračkim događanjima izvjestila onako kako sam ja procjenjivao tada. Jer ja sam rekao tada da je to montaža Službe sigurnosti, Pakračka događanja i izvještavanja o njima. I to je bio razlog mog smenjivanja. Ja sam bio sretan zbog toga.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Bili ste na tom mestu znači više od pet godina. Možete li na ovde otprilike reći ili precizno, koliko ste za taj period od pet godina ili još onih prethodnih, koliko beše, sedam, osam, dostavili obaveštajnih informacija vašim pretpostavljenima, komandnom lancu ili onima koje obavestavate u stručnom lancu, o delovanju hrvatske emigracije i njenih agenata u vašoj zoni odgovornosti? Da li se sećate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam dostavljao nijednu obavještajnu informaciju, jer nisam radio u obavještajnim službama.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A kao organ bezbednosti ako biste dobili neku informaciju, da li stavljate u fioku?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Kao organ bezbednosti dostavljam sigurnosne informacije ili bezbednosne, a ne obavještajne i u tom smislu sam dužan procjeniti informaciju ako ju dobijem ili ju prikupim na bilo koji način i sa svojim komentarom i planom mjera dostaviti svom pretpostavljenom. A istovremeno o onom što je od interesa za komandovanje, vojnu organizaciju, upoznati mjerodavnog zapovjednika.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sve to razumem i znam da proizilazi iz ovog Pravila o kome smo pričali. Da li, ako dođete do nekog obavještajnog podatka, vi o tom podatku pravite neku reakciju prema bilo kome?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja bih molio da se bude preciznije. Je li se misli na obavještajni podatak ili na sigurnosno interesantnu informaciju. Ako je obavještajni podatak, ja ga ustupam obavještajnom organu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To sam hteo da čujem. To sam... To je moje pitanje bilo, znači ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jasno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dolazite do podatka ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: O obavještajnoj stvari vode računa obavještajci. To je druga struktura unutar zapovjedništva.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste vi bilo kada podneli bilo kakvu prijavu sigurnosno-bezbednosnu, znači ono šta je iz vaše nadležnosti, vezano za saznanja o hrvatskim nacionalističkim ekstremistima u vašoj sredini?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste to činili zadnjih... od 1990. godine kada je došlo do promene vlasti i 1989. godine, da tako kažem, kada su počela previranja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sve što je se dešavalo u mojim jedinicama Petog korpusa, a što je imalo prizvuk nacionalizma bilo koje vrste, sve je išlo linijom Službe sigurnosti do mog pretpostavljenog sa ocjenom i planom mjera, što je uobičajeni način.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vama je poznato verovatno da su u oktobru 12., 1990. godine dva šlepera "Čazma-transa" došla sa velikom količinom oružja iz Mađarske. To vam je verovatno poznato svakako, ako ništa drugo, onda iz medija.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je. Da li toga datuma, ali uglavnom da je... to se govorilo puno o tome.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi, aerodrom "Pleso" je istovremeno i vojni i civilni aerodrom, je l' tako? U to vreme.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mješoviti aerodrom. I tad i sad.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je tada bilo poznato da je na taj aerodrom 13. oktobra 1990. godine sleteo avion iz DDR-a sa oružjem?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam iz DDR-a i ne znam da li je to 13. oktobra. Ja znam da je jedan avion sletio, poznati Kikašev ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Doći ćemo i do toga ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ali za ovoga ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Rekli ste mi pre pauze da vas pitam o avionima, pa ću sada ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Je. Je. Samo izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je 21. jedanaestog takođe avionom iz Paname stigla isporuka oružja, 5.000 pištolja marke "Zbrojevka" (Česka Zbrojevka)?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislite 1990. godine?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Molim? 21. jedanaestog... Da, da. Sve govorim... 21. jedanaesti 1990. godine. Tako je.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato za taj slučaj, ali ja znam da je izvjesna količina pištolja nabavljena od strane organa Ministarstva unutarnjih poslova u tom vremenu, negdje Božić, Nova godina 1990. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da isto avionom stiže naoružanje 28. jedanaestog 1990. godine iz Frankfurta.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato, ali postoji mogućnost. Nisam ja to morao znati. Ja nisam kontrola leta bio da bih to znao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kontrola leta pretpostavljam da zna o letenju aviona, ali nije zadužena da zna ništa o transportu, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imaju carinski organi i organi Ministarstva unutarnjih poslova koja brinu o tome, o sadržaju letilica.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. A kažite mi konačno o tom avionu iz Ugande, *Boeing 707*. Videli smo ga posle na onom dopisu. On je po mojim saznanjima

13. januara 1991. godine prinudno, ili možda grešim, od strane Ratnog vazduhoplovstva spušten na aerodrom "Pleso"?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Meni se čini da to nije bio 13. januar, ali je spušten. Negdje je to deveti mjesec bio, čini mi se, 1991. godine ili osmi. Možda sedmi, osmi, deveti. Teško sad... Ali prvi najvjerojatnije nije. To mi je poznato, jer su to sredstva informiranja odmah objavila.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znači vi ste o tome čuli iz medija, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: O ovom Kikaševom avionu iz medija.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi kako ste vi, kao visoki oficir JNA, još uvek, reagovali na javni linč i ubistvo vojnika u Splitu, vojnika JNA Saše Gešovskog u kasarni u Splitu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja osobno i tada i sada, cijenim to necivilizacijskim postupkom da se nekoga na takav način onemogućuje u realizaciji njegove zadaće, jer je taj vojnik tu zadaću dobio. Radi se o mladom čovjeku. Ali su tada takve uzavrele strasti bile i to se je tada dogodilo. Ti ljudi su suđeni. Izdržali svoj dio i tako ih je dočekala ruka pravde.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Koliko sam shvatio, u vašoj zoni se nalazila i Virovitica, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pa tako otprilike i Virovitica je bila, da. Tu je granica negdje bila.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Moram da vam postavim jedno pitanje o kome ste govorili i tužiocu, ja mislim, juče, kolegi Vasiću, o toj varijanti "A", "B" i "C" i toj varijanti dva, granice koju ste crtali Karlovac - Karlobag - Ogulin - Virovitica. Meni je poznato da je ta granica i ta imena proizilazila iz određenih partijskih stavova određenih partija iz Srbije. Nastupa konkretno Vojislava Šešelja. Ali nisam niti jedan jedini vojni dokument video da se to pominje u vojnom dokumentu, niti u sećanjima, pa niti gospodina Kadrijevića, niti ljudi koji su očigledno imali jasne pozicije JNA u to vreme. Da li ste vi videli vojni dokument gde se pominje ta granica?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja taj dokument po propisima vojne struke oformljen nisam vidio. Ali su iz svih sjećanja i pisanja aktera događanja u tom vremenu, takve procjene, koje sam ja izneo, potpuno realne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kako ste reagovali kada ste videli onaj čuveni televiziji snimak Špegelja kada je on izjavio, Špegelj je inače bio ministar Odbrane, je l' tako? Da budemo jasniji Pretresnom veću da svaki je oficir pokriven sa petoricom i da će biti posečen još kod kuće ako treba? Je l' se sećate tog snimka? Pa me interesuje kako ste reagovali? To je februar 1990. godine, je l' tako? Svi smo to gledali u tadašnjoj Jugoslaviji.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je negdje 25. prvi 1991. godine, koliko se sjećam. Ja sam općenito o tom filmu imao mišljenje da se radi, i imam i danas mišljenje, o montaži Službe sigurnosti, Službe bezbednosti JNA, da su iskorištene montirane neke izjave Špegeljeve koje je on u svojem društvu ili među svojim poznanicima davao ili

radi psihološkog djelovanja ili u neke druge svrhe. I tada sam imao takvo mišljenje, imam i danas.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Doći će nam valjda u ovu sudnicu ljudi koji o tom filmu i incidentu imaju neposredna saznanja. Ja sam hteo da pitam vas za mišljene. Vi ste rekli vaš stav i zadovoljan sam sa odgovorom. Laicima je tada bilo poznato da je Ministarstvo odbrane Republike Hrvatske u vrlo kratkom roku veliki broj vojnih obveznika prebacilo ili prevezlo ili kako da se već izrazim, u svakom slučaju, preregistrovalo u rezervni sastav policije. To vam je poznato?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sad mi je poznato, ali tada nije bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi, jedno opšte pitanje: ko pravi i na čiji predlog se pravi u odnosu na oružane snage, rekli ste ko čini, raspored rezervnog sastava? Ili da kažem, ko vrši popunu pojedinih lica za pojedine jedinice?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, sekretarijati narodne obrane. Oni rade i spiskove vojnih obveznika i upućuju ih na odsluženje vojnog... radili su to i upućivali na odsluženje vojnog roka i o raspoređivanju njihovom u ratne jedinice po povratku sa odsluženja, na temelju traženja jedinica za odgovarajućom specijalnošću.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li se tu programi, planovi prave na osnovu, odnosno polaze iz Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam bio na toj razini upoznat sa tim, jer mi je bio drugačiji... poslovi. Nisam se bavi problemom vojne obaveze, tako da ne znam temeljem čijih planova i kakva je tu tehnologija uopće postojala.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Onda verovatno nećete znati odgovor na sledeće pitanje, a ja ću pitati, možda grešim. U odnosu na popunu jedinica ko ima prioritet: JNA ili policija ili Civilna zaštita ili Teritorijalna odbrana? Ko ima prioritet u popuni jedinica?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, ima JNA.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi zašto ste kada ste svedočili u *Predmetu Milošević*, a i ovde sam sličnu stvar čuo, rekli, danas ste rekli "takozvana afera Špegelj", a tada ste rekli na strani, to je već ušlo kao dopis, strana 11 vašeg svedočenja od 30. juna 2003. godine, rekli ste "takozvani ilegalni kanali koje je koristio Špegelj"? Mene interesuje zašto koristite termine "takozvani ilegalni kanali"? Smatrate li da je to sve bilo legalno šta je radio Špegelj i Ministarstvo odbrane Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Špegelj je bio ministar odbrane Republike Hrvatske, zadužen za organizaciju sustava obrane Republike Hrvatske. Za procenjivanjem zajedno sa ostalim subjektima iz političkog vođstva, opasnosti on je procenio tako kako nam je svima poznato i političko rukovodstvo se složilo i on je pristupio osposobljavanju sustava da može realizirati zadaću obrane Republike Hrvatske. U tom cilju mu je trebalo naoružanje. Pokušao je naoružanje dobiti preko Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu. Nije dobio. Barikade su već bile na prostoru Hrvatske i kako je mogao drugačije, nego uvozom iz inozemstva. Za hrvatsku vlast to su bili legalni poslovi i legalni kanali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E sad vas ja pitam: za vas kao oficira JNA, da li su to bili... tadašnjeg oficira JNA, da li su to bili legalni i legitimni kanali, za vas kao oficira JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Za mene kao oficira JNA su to isto tako bili ilegalni kanali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste u tom smislu bilo kakve informacije poslali... aha. Molim vas da ponovite poslednji odgovor? Nije ušao u zapisnik

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Za mene kao oficira JNA su to tada bili isto ilegalni kanali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E sad, da li ste te informacije o ilegalnim kanalima ilegalne nabavke oružja vi saznali isključivo iz sredstava javog informisanja ili ste saznali u okviru vaše funkcije, službe?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja kao načelnik sigurnosti Petog korpusa nisam imao ovlašćenja, niti sam radio u odnosu na civilne vlasti. Za to su bili formirani ranije spomenuti detašmani kontraobaveštajne grupa i oni su vrlo intenzivno na tome radili. Ali tada su već sve informacije bile od mene odsječene o toj problematici. Tako da ja kroz službene kanale to nisam znao, niti sam bio dužan to znati. Ja sam radio kontraobavještajnu i drugu problematiku u okviru Petog vazduhoplovnog korpusa.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Razumem. Ali sad ja to vidim da vi dosta formalno gledate na svoj posao, a ja sam vam na početku pročitao član 1 Pravila službe organa bezbednosti koji je osnovni zadatak organa bezbednosti.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da. Ja se slažem sa tim Pravilom i ja sam shodno njemu postupao. Ali u kasnijim člancima tog istog Pravilnika govori se da pripadnik službe bezbednost JNA ne radi prema civilnim strukturama, pa zato tvrdim da i detašmani kontraobaveštajne grupe da su oni radili protiv Pravilnika, jer su tu zadaću dobili pisanim putem.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A da li organ bezbednosti u svom radu ima izvore u civilnim službama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Po Pravilu službe organa bezbednosti JNA, ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A jeste li vi imali?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne. Kakva bi to bila Služba i organizirana država čije bi službe međusobno imale izvore jedna u drugoj.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja mislim samo na civile kao fizička lica, a ne mislim na civile kao civilnu službu bezbednosti. Znači civili kao fizička lica da li su bili izvori informacija organa bezbednosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Rekao sam već ne, nego je organ bezbednosti bio dužan raditi u okviru, uvjetno nazvano, žice. A ukoliko je pripadnik JNA bio interesantan sa aspekta kontakta sa civilnom strukturom, sa licima van JNA, tada je to pokrivala civilna služba sigurnosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi da li je vaša jedinica imala posledice u slabijoj popunjenosti zbog toga što je veliki broj pripadnika rezervnog sastava prebačen u policiju? Govori se o cifri između 20.000 i 30.000 ljudi u vrlo kratkom periodu, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na koju moju jedinicu mislite? Peti korpus?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da, da.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije imala problema. Mi smo se relativno malo iz civilnih struktura popunjavali. To je poznato da je zrakoplovstvo popunjeno sa osamdesetak posto bilo sastava.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Juče ste odgovarali na pitanja vezana za gospodina Bogdana Vujića. Neću vas o tome pitati ništa više osim da li vam nešto znači ime Slavko Tomić?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pa izvjesnih Tomića sam znao u okviru Službe, ali ne mogu se sada sjetiti da li Slavka Tomića. Ako bi malo podrobnije, možda bi se nešta sjetio, ali Tomića je bilo u Službi bezbednosti Ratnog vazduhoplovstva. Bilo ih je i u Odeljenju bezbednosti Pete armijske oblasti. Jedan Tomić je bio. Ali kako se zvao, ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Prezime Kijanović Bogoljub, da li vam to nešto znači?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Mislim da se postavilo par pitanja, ako ništa drugo, sigurno kroz transkript. U *Predmetu Milošević* odgovarali ste o slučaju Keljmendi (Aziz Kelmendi) na nekoliko pitanja i ti vaši odgovori su deo ovog dokaznog materijala. Ja ću vas samo pitati da li vam je poznato da je u tom periodu nakon slučaja Keljmendi, još tri takva slučaja bila u raznim kasarnama na teritoriji Jugoslavije sa ubistvima vojnika od strane albanskih vojnika?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato za ubojstva, ali znam iz informacija da je dolazilo upozorenje u tom smislu da postoji opasnost i mogućnost, procjena.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste takođe u *Predmetu Milošević*, ja vas neću o tome pitati, pitani oko nacionalne strukture rukovodećih ljudi u Upravi bezbednosti. Tvrdili ste da je bilo ljudi svih nacionalnosti. Čak i da je Vasiljevićev zamenik bio Makedonac, je li tako? Sad ću preći još na nekoliko pitanje koja se tiču vaše karijere, pre i posle ovih događanja. Po mojim saznanjima, vi ste posle Škole nacionalne odbrane postavljeni na mesto predsednika Divizijskog komiteta SK u RV i PVO, Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушna odbrana. Je li to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije tačno. Ja sam bio samo član Komiteta SK u RV i PVO, ali prije toga, dok sam bio još u Bihaću na službi i jedno vrijeme privremeni predsjednik... sekretar Komiteta kad je političar otišao u prekomandu, par mjeseci, kao kapetan.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li u okviru te vaše karijere, znači, niste, da se složimo, niste imali neke političke funkcije partijske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imao sam to koje sam rekao, član Komiteta SK u RV i PVO. To je visoka partijska funkcija i sekretar Komiteta tih par mjeseci 117. lovačkog avijacijskog puka u Bihaću. Da li sam bio sekretar osnovne organizacije, ne sjećam se. Ali se, u principu, organi Službe bezbednost nisu birali i forsirali... A u Komitete ponešto, ali na izvršne vrhove.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To nisam ni hteo da pitam. To me nije zanimalo. Zanima me da li ste vi u to vreme, znači rekli ste da ste bili član Komiteta i da to jeste bila politička funkcija ipak... Slažete se sa mnom da je jedna od osnovnih, temeljnih načela SKJ, naslednika Komunističke partije Jugoslavije bratstvo i jedinstvo. Je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je. To je jedan od temelja bivše Jugoslavije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste juče rekli da ste bili za očuvanje Jugoslavije. Pa šta je po vama to načelo bratstvo i jedinstvo? Vaš stav u jednoj rečenici. Ne moramo da elaboriramo. Da objasnite Pretresnom veću šta znači taj postulat koji je toliko korišćen u bivšoj Jugoslaviji?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To znači država ravnopravnih naroda i narodnosti u okviru iste države sa jednakim pravima, dužnostima i obavezama. Znači da niko unutar, nijedna nacionalnost ili narodnost ne može biti ugnjetavana zbog svoje nacionalne pripadnosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja mislim da je to bio i jedan od temelja Ustava?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bio jedan od postulata Ustava.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja neću sada ovde da prelazim na istorijska i ustavna pitanja. Doći će ovde ko će o tome da nam svedoči. Ja mogu da primetim, a vi mi kažete da li grešim. I juče prilikom svedočenja i u petak kroz vašu biografiju, vidim vas, pre svega, kao vojnika, kako vi kažete. Čak ste i tako želeli da se ističe ovde ta vaša profesionalna funkcija. A s druge strane vas sve vreme ili veći deo vaše karijere, vidim da ste i kao vojnik uvek bili uz političke strukture vrlo angažovani. Je l' grešim?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne grešite. Dobar vojnik mora i politički misliti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste kao vojnik položili zakletvu, je l' tako? U JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Jedan deo vaše karijere, vojne, bio je sa jednom politikom, drugi deo je bio sa drugom politikom koje su potpuno suprotne, je l' tako? Jedna je komunistička, druga je, da kažem, antikomunistička bila u mnogo velikoj meri.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije tačno. Moja sadašnja politička orijentacija i angažman za ovu politiku je nastavak onog uvjerenja kojeg sam imao i ranije o ravnopravnosti, demokratskom ustroju određenih država i civilizacijskom ponašanju. I to sam nastoja tada i uspio, a to i dan-danas činim.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pravo da vam kažem, najviše me interesuje prelazni period, znači kada ste napustili JNA i kada ste i kada ste pristupili hrvatskoj političkoj opciji, ne pristupili u smislu... Čuli smo da niste član, ali ste postali blizak tadašnjoj vladajućoj oligarhiji u Hrvatskoj. Da li grešim kada tvrdim da je HDZ-e kao vladajuća partija bila antikomunistička?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Tada.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pa i danas. I tada i danas. Ne griješite. Točno je to.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je to tačno da ste još 1990. godine u vašoj kancelariji držali upadljivo knjige Franje Tuđmana "Stramputice povjesne zbilje" i "Rečnik novohrvatskog jezika"? je l' to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Apsolutno netočno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja proveravam činjenica do kojih sam došao.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Krivo su vas informirali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To ćemo proveravati u dokaznom postupku. Ja ću da nastavim. Vi ste po vašoj biografiji, koju smo videli, zatražili dozvolu da napustite JNA 2. jula 1991. godine, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kada ste zvanično napustili JNA u odnosu na taj zahtev? Je l' nedugo zatim ili ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Napustio sam isti dan. U 7.30 sam napisao zahtjev u 13.30 sam dobio odgovor da mogu ići.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobili smo podatak kad ste stupili na položaj načelnika ZNG-a. Mene interesuje kada ste vi vaše usluge ponudili hrvatskim vlastima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam nikada ponudio svoje usluge. Mene su pozvali da se priključim i ja sam se vrlo rado priključio nakon ovih svih događanja koje sam opisao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I vrlo brzo ste postavljeni na mesto načelnika Stožera ZNG-a i vrlo brzo ste postali glavni pregovarač sa JNA u ime hrvatske Vlade, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Složićemo se da s obzirom na visoku bezbedonosnu funkciju koju ste imali, da kažem, kod neprijatelja, da ste vi onda morali da budete provereni značajno od strane onog ko vas poziva, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Meni niko nije govorio o provjeravanju, a ako su provjeravali, aferim. Ja sam prihvatio poziv i počeo odmah raditi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pitam vas iz vaše bezbednosne funkcije koju ste imali. Jedno opšte pitanje, a tako je i tužilac postavljao u prvom delu. Da li je logično da se neko proverava ako ide na tako visok položaj kod neprijatelja, je l' tako? Da ili ne?
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Logično je.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala ...
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da li da se provjerava ili da se o njemu već ima stav, to je drugo pitanje. Kako je o meni bilo, ja ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi da li grešim kad kažem da ste se vi u tom prethodnom periodu faktički debelo dokazivali svom novom nalogodavcu? Da ili ne?
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja se nisam u tom smislu trudio. Ja sam postupao primjereno svojim principima i životnim opredjeljenima.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, mogu li da zamolim sad za pauzu. Nemam još puno pitanja, a voleo bih da držim liniju svojih pitanja

SUDIJA PARKER: U redu, gospodine Lukiću. Gospodine Agha, da vas pitam, koliko očekujete da će vam vremena trebati za dodatno ispitivanje.

TUŽILAC AGHA: Časni Sude, ne više od 30 minuta.

SUDIJA PARKER: U redu. U tom slučaju, nastavljamo u 17.50.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Agotiću, stvarno se približavamo kraju. Još bih pitao nekoliko pitanja. Možete li mi što kraće odgovorati, samo sa da ili ne, da bi zaista moglo danas i Tužilaštvo da završi sa vašim definitivnim svedočenjem. Pitao sam vas da li ste položili zakletvu kada ste stupili u JNA, svečanu izjavu i rekli ste da jeste. Da li je to tačno da ste vi kao i svi organi bezbednosti kada ste stupili na tu funkciju u okviru organa bezbednosti, potpisali pismenu izjavu kojom ste se obavezali da ćete čuvati tajnost podataka do kojih dođete radom u službi? To je i jedan od vaših prioriternih zadataka čuvanja tajne bezbednosti. Da li se toga sećate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se da sam potpisao, ali realno je da sam potpisao i da je to tako bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi da ja grešim ako tvrdim da ste te obe izjave vi temeljno pogazili? Da li je to tačno? Da ili ne?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne ni jedno nije tačno. Ja tvrdim da su oni otišli od mene, a ne ja. Ja sam ostao tamo di sam bio, dosljedan i cijeli svoj život do 1990. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi da li je to tačno da ste 31. jula 1991. godine u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, u Jugoslaviji, odlikovani ordenom "Bratstva i jedinstva"? Jeste li vi ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Molio bih datum da ponovite.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja sam dobio podatak da je to juli 1991. godine, pa me čudi.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja bih molio da mi se to uruči. To je očitio nešto poslje mog odlaska. Ali ne vjerujem. Prvi put čujem. Ali drago bi mi bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Onda ni sledeće pitanje ne sledi. Znači vi ne znate da ste odlikovani u Jugoslaviji?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam odlikovan sa više odličja do tada u JNA, ali taj orden, to odličje 31. jula 1991. godine prvi put čujem i molio bih da im javite neka mi pošalju na adresu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja sam dobio informaciju da je to izazvalo veliki revolt kod kolega u vašoj sredini, pošto ste vi tada već napustili JNA. Zato sam i postavio to pitanje.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam, nisam informiran, jer 31. jula... 31. jula? Ja sam drugog otišao. A ne znam, možda je neko dobro shvatio, pa eto ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi, vi ste dobili i odličje "Nikole Šubića Zrinjskog" i "Bana Jelačića" od strane hrvatskog rukovodstva, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Dobio sam više odličja, ali ja ne znam koja, jer ja ni ovim ni onim odličjima ne pridajem veliki značaj.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobili ste medalju za operaciju "Oluja". To sam ja sve pročitao u vašoj biografiji.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da. Djeljene su medalje i za "Bljesak" i za "Oluju".

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, ja sada želim da pokrenem jedno više pravno pitanje, a vezuje se za moja pitanja sledeća, odnosno ja imam još malo pitanja koja proizilaze isključivo iz pismenih dokaza koji su uvedeni u transkriptu u *Predmetu Milošević*, koji su uvedeni od strane Odbrane i te dokumente smo mi juče dobili od Tužilaštva po Pravilu 68. Kada smo pročitali te transkripte, videli smo da gospodin Milošević je postavio određena pitanja, predložio konkretno tri dokumenta da se uvedu kao dokaz i oni su uvedeni kao dokaz u tom predmetu. Moje je mišljenje da ti dokumenti trebaju faktički po službenoj dužnost, odnosno formalno da prate transkript i u tom smislu sam mišljenja da ti dokumenti treba da se uvedu u dokaz, jer vama, jednog dana kada budete čitali transkript iz tog predmeta, a ne znate o kojim dokumentima

svedok govori, ne verujem da će biti poznat da bi u potpunosti mogli da date ocenu njegovog svedočenja. S druge strane, to su dokumenti vezani za temu koju je Borović pokrenuo, za 1995. godinu. A opet, mišljenja sam da po Pravilu 90(H), kada... Da li sam pogrešio, tako je, Pravilo 90(H), da kada se unakrsno ispituje svedok u odnosu na kredibilitet, da onda nije vezano, taj koji ga ispituje, za period optuženja, već za sve činjenice relevantne za kredibilitet. Znači, moje pitanje je sledeće. Ja imam tri dokumenta koja želim da uvedem, a koji su ušli kao dokaz u *Predmetu Milošević* u transkript koji je kod vas uveden kao dokaz i za sva tri dokumenta imam bukvalno po jedno pitanje za svedoka. Ako vi smatrate da, na osnovu onoga šta ste rekli gospodinu Boroviću da to izlazi daleko van opsega optužnice, a odnosi se na kredibilitet svedoka, onda ja nemam više pitanja.

TUŽILAC AGHA: Časni Sude ...

SUDIJA PARKER: Samo trenutak gospodine Agha. Gospodine Lukiću, vi ste počeli tako što ste zapravo rekli da postavljate jedno pitanje. Da li vi zapravo tražite nekakve odgovore ili samo za zapisnik iznosite svoj stav?

ADVOKAT LUKIĆ: S obzirom da ste za temu vezanu za događaje iz 1995. godine Boroviću rekli da su to teme daleko van okvira optužnice, a moja pitanja koja ja želim da postavim proizilaze iz dokumenata koji su, znači, ušli u tom predmetu vezane za taj period, ja vam postavljam pitanje da li mogu uopšte da uvedem te dokumente kao dokaz i da mu u odnosu na to postavim par pitanja, jer su oni vezani za transkript koji je dokaz u ovom postupku.

SUDIJA PARKER: Ja bih hteo da dam zapravo odgovor na jedan ili dva dela o kojim ste vi govorili gospodine Lukiću. Prvo, činjenica da je transkript sa svedočenja u drugom predmetu predložen kao dokaz sa sobom ne donosi nijedan dokument koji je postao dokazni predmet za vreme izrade tog transkripta. Zbog toga gospodin Agha prošao kroz to i predložio na usvajanje dokumente koje je on smatrao relevantnim za svedočenje u ovom Predmetu. Mislim da sudeći na osnovu unakrsnog ispitivanja Odbrana generalno govoreći slaže sa izborom dokumenata gospodina Aghe. Odluka je donešena o tome da događaji u vezi sa celom jednom operacijom nekoliko godina kasnije, 1995. godine nemaju direktne veze sa činjenicama iz ovog predmeta i Pretresnom veću se čini da nemaju dovoljnu težinu u vezi s pitanjem verodostojnosti, da bi se opravdalo istraživanje tih događaja na ovome suđenju. Sada iz ovoga šta vi kažete i ja shvatam da dokazni predmeti koji vas zanimaju iz *Predmeta Milošević* imaju veze s tim događajima iz 1995. godine, a ne s događajima iz 1991. godine. Ako je to tako, ako želite da zatražite da se oni samo na toj osnovi usvoje u dokazne predmete, mislim da ih Pretresno veće ne bi usvojilo. Međutim, Pretresno veće te dokumente nije videlo i nema uopšte pojma da li bi oni mogli biti relevantni ili ne. Dakle, molim vas pazite na to i ako smatrate da je neki od tih dokumenata ili više njih posebno relevantno, mi vas, naravno, ne želimo da onemogućimo u svemu tome u potpunosti. Ali, ako se oni samo bave događajima iz 1995. godine, onda će na snazi da bude ranije donešena odluka.

ADVOKAT LUKIĆ: Razumeo sam vas. U tom slučaju želim svedoku samo jedan dokument da pokažem. Znači, dokument smo dobili juče od Tužilaštva i nismo uspeli da ga skeniramo i ja sam spremio kopije za vas i za svedoka i za suprotnu stranu. Dokument je iz 1993. godine.

SUDIJA PARKER: Dobro. Gospodine Agha, vi ste hteli nešto da kažete. Možda sam upravo ja rešio ovo šta ste vi mislili.

TUŽILAC AGHA: Mislim da jeste časni Sude i ovim dokumentom možemo posebno da se bavimo u vezi s njegovim *merutumom*.

SUDIJA PARKER: Hvala.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dokument pretpostavljam da je poznat svedoku, jer je u *Predmetu Milošević*, kad je on svedočio, taj dokument i uveden. I ja ću da vas pitam gospodine Agotiću, Borović kolega vas je pitao, a znači moje pitanje će biti sledeće. Da li ste upoznati sa ovim, da kažem, incidentom, događajem u odnosu na Busovaču? Pominje se vaše ime. Mene zanima da li imate saznanja da je tokom rata u Bosni na bilo koji način logistički Hrvatska pomagala i vi u odnosu na funkciju koju ste radili, pomagali snage HVO-a? Da li znate o ovom događaju u Busovači i preletu tog helikoptera HVO-a? A pre svega, samo pre nego što počnete da razjasnimo Pretresnom veću gde se nalaze Divulje? One se pominju na kraju dokumenta.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Divulje su u Spiltu, pored Splita.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U Hrvatskoj, dakle?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ako možete o ovom događaju, znači, šta znate i šta se desilo, da kažete Sudu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da li smo mi logistički pomli strane u Bosni i Hercegovini tokom rata, konstitutivni HVO da, jesmo i HVO i Armiju BiH-a. Pomagali smo evakuacijom ranjenika, doturom sanitetskog materijala, hrane i to, tvrdio sam, u preko 100 letova helikopterskih, transportnih. Drugih zrakoplovnih letova nije bilo, izuzev jednog leta u 1992. godini u šestom mjesecu, kojom prilikom je poginuo jedan moj pilot, a to je bio jedini borbeni let koji je obavljen iznad Bosne i Hercegovine, a obavljen je prema položaju artiljerijskom negde u reonu Dervente, koji je granatirao položaje na hrvatskoj strani, na obali Save, na ljevoj obali Save. Tom prilikom je pilot pogođen, oboren, poginuo. Drugih borbenih letova nije bilo. Ali ovih logističkih da, rekao sam, preko 100, pogotovo ovo, Nova Bila, Kiseljak. Tu je bilo ranjenika puno, evakuirano. I postupak je bio ovakav, da je tražila strana, ili HVO ili Armije BiH-a. Kad su i oni bili u ratnom sukobu, i jedna i druga je tražila i postupak je bio da sam ja, sa odobrenjem pretpostavljenih, odobravao te letove, uz najavu ovako kako je tu i rečeno, da se 48 sati, jer je bio zatvoren zračni prostor, odnosno pod kontrolom NATO-a i moralo se ovako ranije najavljivati. I ovo što spominje ovu posadu: Katović, Brkić i ovaj... oni su niz letova napravili tamo nad... Sejo Hodžić, nad Bosnom i Hercegovinom,

ove koje sam ja objašnjavao. Ali sa odobrenjem hrvatske strane službene nije išao dotur materijala koji je služio u borbene aktivnosti u smislu naoružanja i municije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ono šta proizilazi iz ovog dopisa ili šta već, informacije, proizilazi da je tim letom prebačeno 190.000 streljiva 7.62 u Tomislavgrad, da je Evropska zajednica (European Community), posmatrači koji daju saglasnost, upoznata da se navodno prebacuju bolesnici, a pošto nisu znali i nisu imali vremena i da su rekli da su ti bolesnici u komi, a da uopšte nisu trebali da se prebacuju ti bolesnici. Ma ja vam mogu dati vremena da pročitate ceo dokument, eventualno da ne bude da ja interpretiram.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislim ...

SUDIJA PARKER: Generale... Da, gospodine Agha, izvolite.

TUŽILAC AGHA: Časni Sude, Tužilaštvo tvrdi da je uvaženi kolega iz Odbrane krenuo sa linijom ispitivanja, ne samo to, nego pokazuje dokument koji uopšte nije relevantan za optužbe koje se stavljaju na teret u optužnici. To je naime, dokument iz 1993. godine, a radi se o događajima u Bosni, a ne u Hrvatskoj, s toga ulažemo prigovor na osnovu relevantnosti.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam rekao zašto hoću da postavim ova pitanja. Po meni ovo pitanje se odnosi na Pravilo 90(H), a moje pravo da unakrsno ispitujem sve ono šta se tiče pitanja koja se tiču verodostojnosti svedoka i da u tom smislu nisam vezan za bilo koji okvir optužnice. U tom smislu mislim da dokument iz 1993. godine, u kome se pominje ime ovog svedoka i pominju se još neke relevantne činjenice u pogledu njegovih saznanja, mogu biti relevantne za utvrđivanje kredibiliteta svedoka. U mnogim postupcima ovde su utvrđivane činjenice iz današnjih dana ako su relevantne za kredibilitet svedoka i nemaju veze ni u kojem smislu sa periodom optuženja.

SUDIJA PARKER: A u čemu je poenta kredibiliteta, to što želite da iznesete o kredibilitetu, šta je to?

ADVOKAT LUKIĆ: Hoću da iznesem činjenicu koja proizilazi u ovom dokumentu, da je on bio vrlo... u to vreme, vrlo uoznat sa činjenicom u kom smislu se koriste takozvani humanitarni letovi 1993. godine, jer to proizilazi iz jedne rečenice u ovom dokumentu. U tom smislu hoću da dokažem njegov kredibilitet kao aktivnog vojnog lica, koji nam je objašnjavao njegov odnos prema humanitarnim aktivnostima i u vukovarskoj operaciji.

SUDIJA PARKER: Teško mi je da pratim taj argument gospodine Lukiću da vam kažem pošteno. Da li želite da kažete da ovaj let iz 1993. godine je bio uobičajen za letove iz 1991. godine i da on pokazuje da svedočenje ovog svedoka o događajima iz 1991. godine zbog toga nije pouzdano ili šta? Ili jednostavno kažete da je to bio let koji je na neki nepošten način obavlje 1993. godine i zbog toga svedočenje o svemu iz 1991. godine treba da bude osporeno?

ADVOKAT LUKIĆ: Hoću da kažem poštovani Sude da iz ovog dokumenta proizilazi da su snage HVO u Hercegovini hrvatske, ne u Hrvatskoj, ali snage koje su imale logističku podršku, kako je rekao svedok, i od Hrvatske 1993. godine, u odnosu na Evropsku posmatračku misiju, koristili informacije tako što su ih dovodili u zabludu, a u pogledu korišćenja humanitarnih konvoja. Mi smo pitali juče svedoka i danas o konvoju iz oktobra mesec. On je rekao jasan stav njegov u pogledu za šta se koristi humanitarni konvoj, a u toj činjenici sam hteo da ga dovedem i da ga iskompromitujem u pogledu ovog dokumenta. To je moja argumentacija vezana isključivo za taj deo njegovog svedočenja.

SUDIJA PARKER: Dakle, želite da svedoku iznesete stav da 1991. godine konvoj ili jedan konvoj, mislim da smo čuli samo za dva, konvoj humanitarne prirode su bili korišćeni za neke vojne svrhe. Da li to želite da kažete?

ADVOKAT LUKIĆ: Hoću da kažem da je mogla da postoji sumnja od strane JNA da se konvoj ili deo konvoja ili vozilo ili lice koristi protiv svrhe kojoj je namenjeno. To je jedna od teza moje odbrane.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Pretrsko veće smatra gospodine Lukiću da ne vidimo dovoljnu relevantnost u tome. Ono šta se desilo 1993. godine, šta je dosta kasnije u odnosu na onaj period koji nas interesuje, a i dosta daleko od onog mesta koje nas interesuje i ne bi moglo da pruži dovoljno osnova da JNA sumnja u ono šta se desilo 1991. godine u Vukovaru. Znači, naša odluka je da niste dokazali da postoji dovoljno relevantnosti i da je to vezano za činjenice ovog Predmeta.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, ja sam završio u tom slučaju sa svojim unakrsnim ispitivanjem ovog svedoka. Zahvaljujem.

SUDIJA PARKER: Hvala vama, gospodine Lukiću. Izvolite, gospodine Agha

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC AGHA

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Generale, hteo bih sada da se nadovežem na razne stvari koje su iskrsele tokom vašeg unakrsnog ispitivanja i nadam se da ćete moći da nam ih objasnite i pojasnite. Prva tema na koju bih želeo da se osvrnem tiče se oficira bezbednosti i organa bezbednosti u vezi čega ste vi ovde ispitivani od strane Odbrane. Tokom unakrsnog ispitivanja vi ste rekli da oficir bezbednosti nije bio ovlašćen da nekog civila za koga se sumnjalo da je počinio zločin u odnosu na JNA, da ga nekome preda i da je mogao samo da ga pritvori preko istražnih organa, odnosno da ga pritvori dok ne stignu istražni organi. Da li ste vi upoznati sa pravilima službe koji su važili za

organe bezbednosti u oružanim snagama Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije 1984. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Upoznat sam sa Pravilnikom i to u njemu nije bilo predviđeno. Odnosno bilo je predviđeno na ovakav način kako sam ja objasnio.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Uz dozvolu Suda i uz asistenciju sudskog poslužitelja, hteo bih da se sada generalu pokaže jedan dokument. To je dokazni predmet 394 po Pravilu 65ter, koji ima ERN broj 00909817, verzija na BHS-u, a što se tiče engleske verzije, broj je 00920099. Generale, kada se ovaj dokument pojavi na ekranu, videćete da je to Pravilnik o službi u organima bezbednosti u oružanim snagama i da je to dokument iz 1984. godine. Da li to imate pred sobom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imam.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Da li mogu ljubazno da zamolim poslužitelja da pokaže stranu 19 i tačku 46. Da li imate kopiju pred sobom generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imam 36 i 37 stranicu, a ne ovu traženu. Tačku 46 treba ...

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Na engleskom je strana 19. Dakle, strana 19.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja bih molio... Idite po tačkama. Tačka 46.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Strana 19, tačka 46.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sada imam to.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: U toj tački se kaže da "ovlašćeni službenici organa bezbednosti radi savlađivanja otpora lica koje treba da privedu, kao i radi odbijanja napada na sebe ili na drugo lice koje obezbeđuje, ovlašćene starešine organa bezbednosti imaju prava da upotrebe fizičku snagu. Smeju da upotrebe vatreno oružje samo ako ne mogu na drugi način da zaštite život ljudi i da spreče bekstvo i ukoliko je to neophodno, da bi se zaštitili životi drugih ljudi". Da li biste vi protumačili ovo pravilo tako da ono znači da organ bezbednosti mora takođe i da zaštititi ljude koje drži u pritvoru?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ukoliko je dobio zadaću u tom smislu, da, jer Pravilom službe je to predviđeno. Ne kaže koji ljudi, nego život ljudi. Tako da se može odnositi i na zarobljenike, što je sasvim normalno.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: I ukoliko to rade, da li je regulisano ovim pravilom da u slučaju da je to neophodno, starešine organa bezbednosti imaju pravo da upotrebe silu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno. Tako je regulirano.

TUŽILAC AGHA: Molim Pretresno veće da se ovaj dokument uvrsti u dokazne predmete.

SUDIJA PARKER: U redu.

sekretar: Ovo će biti dokazni predmet 107, časni Sude.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Vi kao viši vojni starešina kako biste definisali Gardijsku brigadu i njihove sposobnosti zaštite?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Gardijske ...

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ: Samo želim da postavim pitanje da li ovo izlazi iz okvira unakrsnog ispitivanja, jer mislim da nijedna Odbrana nije postavila nijedno pitanje o specifičnosti Gardijske brigade. S druge strane, mislim sve vreme ovde svedok je zaista davao, s obzirom na svoju stručnu poziciju, neke odgovore koji izlaze iz okvira činjeničnog svedoka i prešao u okvir ekspertske svedoka, a znamo da će Tužilaštvo pozvati svedoke eksperte i oni će dati odgovore na ova pitanja. Međutim, činjenica da nijedno pitanje o specifičnosti Gardijske brigade nije postavljeno ovom svedoku u unakrsnom ispitivanju.

SUDIJA PARKER: Gospodine Agha?

TUŽILAC AGHA: Kao što je navedeno ranije, tokom unakrsnog ispitivanja, pitanje se tiče ovlašćenja da se neko pritvori, a ovaj propis koji smo upravo usvojili, ovo Pravilo službe takođe se odnosi na ta ovlašćenja da se neko štiti, odnosno obavezu da se neko štiti. Prema tome, moje pitanje se nadovezuje na to da li Gardijska brigada ili organ bezbednosti u okviru te brigade ima ovlašćenje i ima obavezu da štiti.

SUDIJA PARKER: Da štiti koga?

TUŽILAC AGHA: Da štiti osobe koje drži u pritvoru ili koje ima pod svojom kontrolom.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Mi ne vidimo kako je ovo vezano, niti vidimo kako ovo proističe iz onog šta se prethodno desilo gospodine Agha.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Hvala časni Sude. Generale, sada bih hteo da pređem na jedno drugo pitanje koje proističe iz vašeg unakrsnog ispitivanja, a ono se tiče gospodina Bogdana Vujića. Tokom unakrsnog ispitivanja vi ste spominjali oficira za bezbednost po imenu pukovnik Bogdan Vujić sa kojim ste vi imali kontakte. Vi ste rekli da je bio jedan od njegovih zadataka da locira grupe od tri osobe koji su bili iredentističke trojke, što znači da je pukovnik Vujić imao određeno iskustvo u tome.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je. Pukovnik Vujić je radio na realizaciji albanskog nacionalizama i iredentizma u postrojbama JNA i imao je veliko iskustvo u tom smislu.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Recimo, ukoliko je JNA želela da odredi da li je bilo u grupi civila nekih boraca, da li bi to bilo neko pitanje o kome bi pukovnik Vujić bio posebno iskusan ili stručan da ga reši?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Vujić je imao dugogodišnje iskustvo i stručno i životno. Poznao je situaciju i u vojsci i u civilnim strukturama, jer je puno u kontaktu bio sa civilima u toku svog radnog vjeka na realizaciji onih slučajeva o kojima sam govorio. Kako je on poznao problem sada, u toku ovog rata, ja to ne znam, ali o njemu sam imao solidno mišljenje u ono vrijeme kada sam ga ja znao i s njim se susretao.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Vi ste već spomenuli tokom unakrsnog ispitivanja da ste ga smatrali časnim oficirom. Da li ste ga smatrali i profesionalcem koji bi svoje dužnosti vršio u skladu sa zakonom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je. Smatrao sam ga profesionalcem dobrim, a profesionalac uvažava argumente, što je poznato. Mislim da ih je on uvažavao.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Sada bih hteo da se osvrnem na jedno drugo pitanje koje je takođe bilo obrađeno tokom vašeg unakrsnog ispitivanja, a tiče se branilaca Vukovara. U oktobru i novembru 1991. godine koliko je bilo branilaca Vukovara otprilike? Jedna gruba procena.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pa nikada više od 1.500, 1.600 do 1.700 unutar Vukovara, unutar okruženja.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: I u tom vremenskom periodu kakva je bila brojčana snaga JNA koja im se suprotstavljala?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja to mogu teško reći precizno, ali znam da je iz Vojvodine dovedena Gardijska brigada koja po mojoj procjeni, ukoliko je bila popunjena u cjelosti, imala tu do 4.500 možda i do 5.000 ljudi. Tako su bile brigade JNA brojne. S druge strane su dovožene jedinice korpusa novosadskog. Tu se isto radi o nekoliko postrojbi, kojeg ranga, ja to teško mogu sada reći, ali znam da su te jedinice Novosadskog korpusa zauzimale prostor i Baranje, sjeverno od Drave, zauzele prostor južno od Drave, istočno od Osjeka prema Erdutu, Dalju, Sarvašu, Aljmašu, selima ovdje koja su išla ka jugoistoku ka Vukovaru, tako da se vjerovatno radi po mojoj slobodnoj procjeni o 15.000 vojnika JNA koje su bile angažirane tu, sjeverno i ovdje južnije, Gardijska brigada i jedinice korpusa. A koliko je bilo artiljerijskih postrojbi sa druge strane Dunava, koje su pomagale, podržavale, plus zrakoplovstvo sa aerodroma "Batajnica", zrakoplovstvo sa aerodroma "Tuzla", to mi je teško sada brojno reći, ali je bila značajna podrška, kako artiljerijska, tako i zrakoplovna.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: I kako biste mogli da uporedite vatrenu moć JNA s jedne strane sa onom snagom branilaca Vukovara?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To su bile neusporedive stvari, jer su branici Vukovara od najtežih stvari imali minobacače. Da li je bio minobacač od 120 ja nisam siguran. Topničkih sredstava nisu imali. Imali su streljačko naoružanje. A sa ove strane, na strani JNA je bila postrojba Gardijska brigada koja je bila elitno naoružana i

osposobljena, jer su u njoj bili najkvalitetniji vojnici koje je JNA imala i najbolje obučeni. Tako da je nerealno bilo koji odnos da ja kažem sada. Neusporedivi su bili tu odnosi.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: A šta je sa oklopnim sredstvima, tenkovi, artiljerija i tako dalje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To podrazumjevam u sveukupnim snagama JNA. Ja sasvim pouzdano znam od jednog stranog vojnog predstavnika, vojnog izaslanika, koji je meni pričao 1992. godine ili 1993. godine da je pratio... radilo se o vojnom izaslaniku Engleske, pukovniku jednom, zrakoplovcu, da je pratio topničku vatru sa lijeve obale Dunava na Vukovar i vukovarskoj bici i da sa druge strane nije bilo u tom smislu nikakvog suprotstavljanja, jer topništvo artiljerijeriju može samo artiljerijerija protivnika neutralizirati. Što se tiče oklopnih sredstava, isto tako je bio, ne mogu točno reći koliki bro. U hrvatskoj javnosti se kasnije barata sa velikim ciframa uništenih, znači sa velikim ciframa angažiranosti tenkova, ali ja nisam se bavio procjenjivanje kasnije koliko je toga bilo. To najbolje strana JNA zna. Ali znam gospodine tužitelju da je Vukovar i zrakoplovima, pa i najtežeg kalibra bombi gađan, jer je na samu bolnicu pala jedna bomba od 250 kila, što je najteža bomba što je JNA imala u svom naoružanju, koja nije eksplodirala. To je *corpus delicti* da je time gađano, je l', bolnica.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Generale, a sada da pređemo na jedno drugo pitanje koje je isto obrađeno tokom unakrsnog ispitivanja. Postavljeno vam je puno pitanja o raznim kasarnama JNA po Hrvatskoj. Kada, koga dana je otprilike JNA deblokirala tu vukovarsku kasarnu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam ta kasarna nikada nije ni bila blokirana, jer je ona stacionirana na takvom prostoru, znači na jugoistočnom djelu Vukovara i imala je otvoren prostor ka selima koja su pretežito bila naseljena srpskim stanovništvom koje je bilo vrlo blagonaklono prema postrojbama JNA, jer su ih ovi podržavali i ta vojarna nikada u klasičnoj blokadi nije bila kao što su ostale vojarnice bile na prostoru Republike Hrvatske koje su bile pod kontrolom hrvatske vlasti.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Čak i kad je kasarna bila pod kontrolom JNA da li je i tada Vukovar i dalje granatiran ili ne?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Automatski pokazatelj da je u vrijeme dolaska prvog konvoja za evakuaciju ranjenika u kasarnu ona bila pod kontrolom JNA, a tada tek počinje najžešće granatiranje do pada Vukovara. Tako da tu nema dileme uopće u pozitivnom odgovoru.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Dakle, može li se iz toga zaključiti da je cilj JNA u Istočnoj Slavoniji bio daleko širi od same deblokade kasarne u Vukovaru.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, JNA je imala tu zadaću, duboki prodor sa ovim elitnim postrojbama, u dubinu Republike Hrvatske sa ciljem realizacije one varijante o kojoj sam govorio i označio je pod "A", pa kasnije, nakon korigiranog plana "B", da bi, naišavši na otpor hrvatske strane, dugo se zadržali na tom prostoru i uz pritisak međunarodne zajednice pristali na varijantu plana "C", koji je podrazumjevaao za ove postrojbe koje su napadale Vukovar i Istočnu Slavoniju, realizaciju plana

zauzimanja istočnog djela, koji je kasnije nazvan "sektor Istok" po dolasku UNPROFOR-a (United Nations Protection Forces).

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Generale, još jedna oblast na koji bih sada želeo da pređemo jeste ona prva evakuacija koja se više puta pominjala u unakrsnom ispitivanju. Vi ste spomenuli, svedočeći, da je ta prva uspešna evakuacija bila u oktobru kada su "Lekari bez granica" pratili taj kovož do i od bolnice u Vukovaru zajedno sa pacijentima. Kakva je bila sudbina tih pacijenata u tom konvoju koji su pratili "Lekari bez granica"?

SVEDOK AGOVIĆ – ODGOVOR: Ti ranjenici među kojima je bilo najviše teških ranjenika, amputiraca, meni se čini negdje oko 110, 112, ne garantiram broj, su dopremljeni nakon dužih peripetija nakon nekoliko dana u bolnice na hrvatskoj strani i razmješteni su, jedan veliki dio u bolnicu u Našicama, a drugi dio je prevežen u bolnice u Zagrebu. Ja neke pojedince iz tog prvog konvoja znam osobno i neki su preživjeli, a neki su i umrli neposredno iza evakuacije.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Kada je reč o evakuacijama, izgleda da je druga bila 20. novembra 1991. godine ...

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Voleo bih da me kolega tužilac podseti ko je od Odbrane pokrenuo pitanje ove evakuacije od 20. novembra, pa onda ću odustati od prigovora.

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Agha.

TUŽILAC AGHA: Časni Sude, ja sam shvatio da tokom raznih unakrsnih ispitivanja koja su obavili branioci, bilo je neke zbrke oko toga koliko je bilo evakuacija i kada su se tačno one odigrale i zato je cilj mog pitanja bio da pojasnim da su zapravo bile dve evakuacije. Jedna je bila u oktobru i sad smo je upravo spomenuli i da je posle toga bila još samo jedna, a da je ona bila 20. novembra.

SUDIJA PARKER: Da, možete o tome da pitate, ali samo da znate da ste upozoreni da ne možete da idete šire od toga, jer imamo prigovor gospodina Lukića.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Hvala časni Sude. Dakle, generale da sada pređemo na drugu evakuaciju koja je bila 20. novembra 1991. godine i da je bila na osnovu Sporazuma o evakuaciji koji ste spominjali tokom vašeg svdočenja. Ova evakuacija je obavljena bez Međunarodnog crvenog krsta, bez "Lekara bez granica" i bez Evorpskih posmatrača. Konvoj je pratila JNA u kome je bilo 300 pacijenta. Kakvu su sudbinu oni doživeli?

ADVOKAT LUKIĆ: Prigovor časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Agha, vi ste odmah otišli predaleko. Predaleko u odnosu na ovo pitanje da li su bile dve evakuacije.

TUŽILAC AGHA: Izvinjavam se časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Lukiću, pobedili ste.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: U redu. Dakle, sad ćemo ostaviti ovu drugu ili koja god da je to, evakuaciju i preći ćemo na jedno drugo pitanje. Ono se tiče direktorke bolnice. Tokom unakrsnog ispitivanja vi ste spomenuli direktorku bolnice koja je bila u vrlo bliskom kontaktu sa poverenikom Vlade Republike Hrvatske za Vukovar. Ko je bio direktor bolnice?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, to je doktorica Vesna Bosanac.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Vi ste takođe tokom unakrsnog ispitivanja rekli da je bolnica imala posebne potrebe, da ih je trebalo štititi kao i snabdevati bolnicu. Koliko često su oni s vama stupali u kontakt u vezi onoga šta je bilo potrebno za bolnicu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Doktorica Vesna Bosanac, izričito iz bolnice nikog drugog tada ja nisam kontaktirao, niti mi se javljao, je u vremenu od 8. oktobra, kad sam prvi put s njom bio u kontaktu, pa nadalje, neki puta u toku dana i dva, tri puta zvala. A neki put nije zvala nekoliko dana, nego se obraćala načelniku Glavnog stožera i ministru zdravstva, jer su me oni informirali o tome, svaki puta naglašavajući teške probleme, veliki broj ranjenika, neimanje sanitetskog materijala, otvaranje vatre na bolnicu, granatiranje bolnice, tako da sam vrlo često bio u telefonskom kontaktu sa njom.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Takođe ste tokom unakrsnog ispitivanja spomenuli da ste imali izveštaje od Dedakovića i Borkovića, da ste ih ponekad svakodnevno primali tokom opsade Vukovara, u kojima su tražili opremu, ljudstvo i tako dalje. Da li su vas oni nekad obavestili o granatiranju Vukovara, te o bolnici i njenim zahtevima i potrebama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jesu. Oni nisu rekli konkretno: "Dostavi mi to i to", jer su znali da to ja nisam u mogućnosti, ali su me izvještavali o teškom stanju i o granatiranju bolnice, pa je čak bilo njihovih procjena, što je teško izbrojati, ali njihovih procjena da je u toku dana na Vukovar palo i do 5.000 projektila, što artiljerijskih, što minobacačkih, sa velikim brojem projektila na bolnicu.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Generale, na kraju bih došao na temu naoružavanja Hrvatske i aferu Špegelj o kojoj se takođe govorilo u unakrsnom ispitivanju. Vi ste spomenuli Pretresnom veću... I ja mislim da je Pretresno veće prihvatilo da vi možete da odgovarate na pitanja sa političkom pozadinom kao i s vojnom. Dakle, da vas pitam sledeće. Po Ustavu SFRJ, SFRJ je imala obavezu da daje oružje svakoj republici za policiju i Teritorijalnu odbranu. Koliko je oružja otprilike SFRJ dala Hrvatskoj za njenu policiju i TO 1990. i 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: SSNO nije davao oružje policiji i Teritorijalnoj obrani, nego je davao dozvolu da se u namjenskoj proizvodnji u fabrikama u

republikama bivše Jugoslavije nabavlja oružje po određenom planu i uz njihovo plaćanje za isto. Naime, za naoružavanje Teritorijalne obrane svaka republika je izdvajala 0,5 posto svog GDP-a (Gross domestic product) za održavanje, nabavku sredstava i njihovo održavanje i obučavanje jedinica Teritorijalne obrane. Od momenta kada je, polovicom maja 1991. godine, zapovješću načelnika Generalštaba oduzeto oružje i raspolaganje Teritorijalnoj obrani Republike Hrvatske, od tada nijedan metak, nijedno oružje bilo koje vrste od SSNO-a nije dato u toku 1990. i 1991. godine, pa nadalje, normalno, nije dato Republici Hrvatskoj.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: Po Ustavu SFRJ ako savezna Vlada nije republikama davala oružje na koje su republike imale pravo, na primer, za policiju ili Teritorijalnu odbranu, da li je republika u tom slučaju imala neko pravo da nabavi oružje sama i ako jeste, kakvo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da li je republika imala pravo po nekom pisanom zakonu pribavljati oružje iz drugih izvora, znači iz inozemstva, ali razvoj političke situacije je bio takav da su šanse da će saveznu sekretar vratiti naoružanje Hrvatskoj ili otvoriti slavine za snabjevanje iz namjenske proizvodnje bivše Jugoslavije su bile nula, ravne nuli. Prema tome, ako je Hrvatska procjenjivala da će biti ugrožena, ona se morala naoružati. I ona je to riješila na ovaj način kako je to riješila. Ja u tome nisam sudjelovao, ali i kasnije se to vidi na koji način je riješeno.

TUŽILAC AGHA – PITANJE: A šta je bilo sa policijama po republikama? Ko je bio zadužen za naoružavanje policije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Naoružavanje policije je isto u bivšoj Jugoslaviji bilo unificirano. Što se tiče opremanja, to je radilo Ministarstvo unutarnjih poslova republike i ono je bilo zaduženo za snabdjevanje i opremanje svojih jedinica vojne policije. To nije bilo samo iz domaćih izvora, nego je bilo i iz izvora iz inozemstva, ali do vremena funkcioniranja Jugoslavije kao jedinstvene cjeline. To vjerujem da je bilo sa saznanjem Ministarstva unutarnjih poslova saveznog, jugoslavenskog ministarstva. Da li je to tako i kad je to narušeno, vjerovatno isto tako nakon izbora 1990. godine kada se je počelo stvarati sve veće nepovjerenje između saveznih i republičkih organa.

TUŽILAC AGHA: Generale, ovim je završeno ispitivanje Tužilaštva. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Agha. Bilo je jedno pitanje gospodina Aghe generale na koje je odgovor nejasan. Vi ste naime rekli da posle naređenja za konfiskacijom oružja od maja 1990. godine nije više bilo nijednog komada oružja ili metka koje je bo dat Republici Hrvatskoj. I onda ste dodali nekoliko reči i rekli ste, posle 1990. i 1991. godine, i to su zapravo reči koje zbunjuju Pretresno veće. Da li vi kažete da posle kraja, dakle tog razdoblja 1990. i 1991. godine više ništa od oružja i municije nije bilo izdato ili ipak nakon naređenja o oduzimanju oružja iz 1990. godine? Molim vas da li možete to da pojasnite?

SVEDOK AGOTIĆ: Gospodine predsjedavajući, ja ne znam kada su zadnje tranše naoružanja Ministarstva unutarnjih poslova ili Teritorijalne obrane Republike Hrvatske došle na prostor Hrvatske u organiziranoj nabavi sa znanjem Saveznog sekretara za

narodnu obranu i načelnika Generalštaba. Tu mislim na period do 15. maja 1990. godine. Ali kada je 15. maja 1990. godine načelnik Generalštaba naredio stavljanje sveg naoružanja Teritorijalne obrane Hrvatske pod kontrolu JNA, od tada nijedno bojno sredstvo, niti eksplozivno sredstvo nije došlo u Republiku Hrvatsku kanalima redovnog snabdjevanja preko saveznog sekretara ili uhodanim načinima od namjenske proizvodnje koja je egzistirala u Jugoslaviji.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Sada je to pitanje razjašnjeno. Generale, vi ćete sa zadovoljstvom da ustanovite da je ovim vaše svedočenje završeno i da su sva pitanja postavljena. Pretresno veće vam se najlepše zahvaljuje zato što ste došli ovamo i što ste nam pomogli i sada možete da se vratite svojim uobičajenim aktivnostima. Hvala vam najlepše još jedanom. I uzevši u obzir koliko je sati, mi ćemo sada da završimo sa radom za danas i nećemo da pozovemo sledećeg svedoka. Nastavljamo sutra u 14.15.

Fond za humanitarno pravo

